Nr. 106. Czwartek, 10 Maja 1917. Rok 107.

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 7 po południu z wyjątkiem dni poświątecznych.

Numer pojedyńczy kosztuje w miejscu 10 hal., pocztą 16 hal. — Biura Redakcyi i Administracyi ulica Czarnieckiego l. 10. — Ekspedycya miejscowa i zamiejscowa ul. Czarnieckiego 12. — Listy należy frankować.

Reklamacye otwarte wolne od opłaty.

Telefon Redakcyi Nr. 510.

Prenumerata.

zamiejscowa:				miejscowa:			
rocznie	36 K	ćwierćrocznie	K 9·— h.	rocznie	28 K	ćwierćrocznie	7·— K
półrocznie	18 K	miesięcznie	K 3·— h.	półrocznie	14 K	miesięcznie	2·40 K

W Niemczech 3 K 20 h miesięcznie. We wszystkich innych państwach 4 K 60 h. miesięcznie.

„Przewodnik naukowy i literacki“, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują całoi półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do końca grudnia, ćwierćroczni i miesięczni za dopłatą: pierwsi 1 K 50 h., drudzy 60 h. „Przewodnik“ prenumerowany osobno kosztuje 8 K.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 12 kwietnia b. r. nadać najmiłościwiej, w uznaniu walecznego zachowania się wobec nieprzyjaciela i znakomitej służby w specyalnem użyciu, kanceliście Adolfowi Fuhrmannowi w Rawie złoty krzyż zasługi na wstędze medalu waleczności z mieczami; w uznaniu znakomitej służby w specyalnem użyciu, prowadzącemu księgi gruntowe Emilowi Englowi w Przemyślu złoty krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności, a oficyantom kancelaryjnym Józefowi Pitule w Tarnowie i Mieczysławowi Szymańskiemu w Nisku srebrny krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 12 kwietnia b. r. nadać najmiłościwiej srebrny krzyż zasługi na wstędze medalu waleczności, w uznaniu szczególnie wiernej służby wobec nieprzyjaciela, wiejskiemu posłańcowi pocztowemu Wincentemu Rojewskiemu w dyrekcyi poczt i telegrafów dla Bukowiny.

Prezydyum krajowej dyrekcyi skarbu zamianowało praktykanta podatkowego, Mieczysława Krzyżanowskiego, asystentem podatkowym w XI. klasie rangi w galicyjskich władzach skarbowych.

Rozporządzenie

c. k. Namiestnika Galicyi z dnia 2 maja 1917 l. 11194/XIX/1915 w przedmiocie uregulowania zużywania nafty w czasie od 13 maja do 31 sierpnia 1917.

Na zasadzie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 15 kwietnia 1917 Dz. u. p. nr. 171 zarządzam, co następuje:

Artykuł I.

Postanowienia §§ 1, 3, 4 i 11 rozporządzenia Namiestnictwa z dnia 5 kwietnia 1917 l. 8130/XIX. przestają w czasie od 13 maja do 31 sierpnia 1917 obowiązywać w swem obecnem brzmieniu i mają opiewać jak następuje:

§ 1.

Sprzedażą nafty mogą w czasie ważności niniejszego rozporządzenia trudnić się tylko ci handlarze, których polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Centralą naftową do tego wyznaczy.

Władza ta może także wyznaczyć każdemu handlarzowi okręg (rejon), który ma w naftę zaopatrywać.

§ 3.

Karty uprawniające do poboru nafty wystawiać będzie dla odbiorców wymienionych w § 4 niniejszego rozporządzenia pod 1—4 Centrala naftowa, dla innych odbiorców wymienionych pod 5—10 tego § polityczna Władza powiatowa, lub za jej upoważnieniem naczelnik gminy.

Karty te są dokumentami publicznymi, a fałszowanie ich karane będzie wedle ustawy karnej.

§ 4.

Nabywać naftę mogą jedynie:

1. Większe i mniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe, pracujące dla wojska,

2. większe i mniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe, które z technicznych względów ruchu nie mogą przerywać pracy i dlatego muszą utrzymywać ruch także i w nocy,

3. większe i mniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe, które potrzebują nafty do celów technicznych (do czyszczenia składowych części maszyn, natłuszczanie składowych części armat, do robót przy wydymaniu szkła i t. d.,

4. kopalnie i huty.

5. urzędy i zakłady publiczne,

6. gospodarstwa rolne,

7. rękodzielnicy i uprawiający przemysł domowy, którzy w celu zarobienia na życie nie mogą się obejść bez oświetlenia naftą swych warstatów,

8. szpitale, domy kalek, obozy jeńców i internowanych, baraki robotnicze,

9. ci, którzy potrzebują nieodzownie nafty do oświetlenia dróg publicznych lub pewnych ubikacyj (schodów, kurytarzy i t. d.), oraz wozów, koniecznego ze względów bezpieczeństwa lub ze względu na przepisy policyjne o ruchu,

10. tylko w całkiem wyjątkowych przypadkach prywatne gospodarstwa domowe do oświetlania mieszkań prywatnych (mieszkań suterynowych lub od strony podwórza, nie posiadających dostatecznego światła dziennego lub też pozbawionych go zupełnie, w wypadkach choroby i t. d.).

Uprawnieni, wyszczególnieni pod 1—4, potrzebujący nafty do celów przemysłowych, winni wnieść podanie odpowiednio potwierdzone przez polityczną władzę powiatową, do c. k. Ministerstwa handlu (oddział dla olejów mineralnych), które wyda stosowne polecenie Centrali naftowej (§ 3).

Uprawnieni zaś, wyliczeni pod 5—10, winni wnieść podanie do politycznej Władzy powiatowej, ewentualnie do upoważnionego przez nią naczelnika gminy. Władza powiatowa, względnie naczelnik gminy, po zbadaniu uprawnienia do poboru i stwierdzeniu potrzeby żądanej ilości wyda proszącemu kartę uprawniającą do poboru (§ 3).

Przy nabywaniu nafty będą z pomiędzy kategoryi odbiorców wyszczególnionych pod 3—10 uwzględnione w pierwszym rzędzie urzędy i zakłady publiczne, następnie gospodarstwa rolne, a dopiero na ostatku reszta kategoryj uprawnionych.

Co do uprawnionych tej ostatniej grupy będzie polityczna władza powiatowa, względnie upoważniony przez nią naczelnik gminy rozstrzygać w każdym wypadku z osobna z uwzględnieniem zachodzących okoliczności, czyje zapotrzebowanie jest ważniejsze lub pilniejsze i jako takie winno być przed innemi zaspokojone.

Kartę na pobór nafty mogą w każdym razie otrzymać tylko ci, którzy są wyłącznie zdani na oświetlenie naftowe i nie posiadają żadnych zapasów nafty.

Art. II.

Przekroczenia tego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie zarządzeń będą karane według postanowień przytoczonego na wstępie rozporządzenia Namiestnictwa.

Art. III.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 13 maja 1917.

C. k. Namiestnik:
Huyn G. K. w. r.

Egzamina dojrzałości w seminaryach nauczycielskich rozpoczną się w części ustnej w następujących terminach:

A) W seminaryach państwowych męskich:

w Kętach 11 czerwca, w Krakowie 8 czerwca, w Krośnie 25 czerwca, we Lwowie 25 czerwca, w Rudniku 18 czerwca, w Rzeszowie 25 czerwca, w Samborze 8 czerwca, w Starym Sączu 15 czerwca, w Tarnowie 18 czerwca.

B) W Seminaryach państwowych żeńskich:

w Krakowie 18 czerwca, we Lwowie 11 czerwca, w Przemyślu 18 czerwca.

C) W prywatnych seminaryach nauczycielskich żeńskich z prawem publiczności:

w Białej 2 lipca, w Jaworowie 25 czerwca, w Krakowie (im. św. Rodziny) 26 czerwca, w Krakowie (Instyt. Maryi) 26 czerwca, w Krakowie (im. Preisendanza) 26 czerwca, w Krakowie (im. Münnichowej) 18 czerwca, we Lwowie (A. Rychnowskiej), 25 czerwca, we Lwowie (Z. Strzałkowskiej) 18 czerwca, w Samborze 21 czerwca, w Stryju 8 czerwca.

D) W prywatnem seminaryum nauczycielskiem męskiem w Białej 8 czerwca.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, 9 maja 1917.

Sytuacya wojenna.

Ostatnia bitwa nad Aisne'ą mogłaby nazywać się także bitwą o „Chemin des Dames“, gdyż owe wyżyny są właściwą widownią boju. Na północ od Craonne wytryska Ailette i przepływa w przestrzeni 25 klm. prawie stale na zachód. Pomiędzy tym poto-

---

9)

Maciej Wierzbiński.

DOLAR I SPÓŁKA.

POWIEŚĆ.

III.

J a d ą!

(Ciąg dalszy).

Długo nic nie zakłócało wypoczynkowego nastroju podróżnych, aż nagle Kasia zbudzona na moment wstrząśnięciem wagonu otworzyła wylęknione oczy i, uświadomiwszy sobie gdzie jest, wyrzuciła:

— I say, czy to Opalenica?

— No fair, jeszcze daleko — mruknął mąż dźwięcznym, niskim głosem, dziwiąc się, że owa matczyna Opalenica utkwiła Kasi tak dalece w głowie.

— Obudź mnie, gdy będziemy w Opalenicy. Zmęczona jestem.... Ach, bardzo. Po tych twoich hulankach wczorajszych...

Westchnieniem poskarżyła się na swój los, na przymusowo lekki i wesoły tryb ich bytowania, zamknęła oczy i usnęła. Gustaw odwrócił się do Maud.

— Look here, — ozwał się — musisz wziąć inny, strojny kapelusz. Nie można się w tym prezentować. Pamiętaj, co czeka nas za przyjęcie.

Maud, odrywając źrenice od książki, uśmiechnęła się.

— Co ty masz za okropne kłopoty! Dear me!... Nie będziesz mnie chyba uczył, jak się ubierać? Ręczę ci, że stosowniej jestem odziana od Kitty, którą kazałeś ubrać wizytowo.

— Ja znam tam kobiety. Wiem, że same ubierają się gustownie i w mgnieniu oka zlustrują cię, jakby konia na aukcyi.

— Cóż w tem dziwnego? — rzekła Maud, otwierając szeroko swe duże, błyszczące oczy — kobiety są wszędzie jednakowe. Nawet murzynka nie różni się w gruncie rzeczy od nas niczem. Kultura to tylko powłoka, złudzenie...

— Może być. Instynkt to wszystko. Ale... słuchajno, przyjmij jedną dobrą radę konieczne i nie bądź upartą jak... kobieta.

— Jaką? Jeśli dobra, to ją przyjmę, upon my word.

Nie wyjmując rąk z kieszeni, Klitowicz rzucił się na poduszki obok niej i mówił półgłosem, patrząc przytem uporczywie na jej ładnie utoczoną szyję.

— Nie rozmawiaj z nikim po polsku, jedynie z nami, jeśli nie chcesz zobie sobie ujmy i... zepsuć trochę szansy.

— Czy ja tak źle mówię po polsku?! Jak na Irlandkę...

— Mniejsza, że twardo i błędnie, ale... nieco z chłopska. Ludzie gotowi pomyśleć, że twoja matka jest nie z domu, lecz... z obory. A to byłoby fatalne i dla mnie.

— Czy ty masz jakie plany, zamiary?

— Nie, nic określonego, lecz wogóle nie chcę się w oczach ludzkich poniżać. Pochodzę przecież z rodziny herbowej, ustosunkowanej i z pewnością będziemy obracać się w najlepszem towarzystwie.

— Czy koła szlacheckie są jednocześnie najlepsze?

— Śmieszna jesteś, jak mamę kocham! Nie wyrywaj się w Poznaniu z takiemi pytaniami!

— Czyż to są rzeczy ustanowione niewzruszenie po wsze czasy. Nie wiem, dlaczego moje pytanie ma być takie głupie.

— Mniejsza o to, Maud. Nie dyskutujmy. To nie prowadzi do niczego. Ale usłuchaj mej rady!

Maud przybrała zadąsaną minę.

— Nie sądziłam, że mówię tak źle po polsku...

— Wystaw sobie, co powiedzianoby wśród amerykańskich „czterystu“, wśród rodzin wywodzących się z „Mayflower“, gdybyś palnęła nagle coś w żargonie?

— Masz słuszność, Guciu. Będę mówiła po francusku.

— Doskonale! Pragnę, abyś... brylowała, zrobiła karyerę?

— A co ty będziesz miał z tego, jeśli zrobię karyerę?

Podniosła na niego ciekawe spojrzenie, a Klitowicz wzruszył ramionami.

— Child, dziecko! Nigdy nie stawiaj takich pytań! To nie wypada w towarzystwie.

— Well, nie jesteśmy w tej chwili w towarzystwie, lecz... niejako w kantorze kupieckim — palnęła i była bardzo ładna w uśmiechu słonecznym z perełkami ząbków i gwiazdami w źrenicach.

— Powiem ci tylko tyle: — zawołał Gustaw z naciskiem — jeżelibyś nie miała wyjść za bogatego hrabiego, to chyba... byłabyś ostatnią oślicą.

Maud parsknęła śmiechem i śmiała się długo, naiwnie, serdecznie, do łez, robiąc wrażenie podlotka, co nie może trzech zliczyć. A Gustaw pożerał ją wzrokiem, niemy jak starcy trojańscy wobec pięknej Heleny. Wreszcie syknął:

— The deuce, czarująca jesteś! Puścić cię można w świat i bez jednego dolara, jeśli zechcesz, księżną zostaniesz.

— Najpierw hrabiną, potem księżną.... Za pięć minut zostanę królową!

Znów poczęła się śmiać do rozpuku, trzymając się za boki, aż Kitty, otwierając jedno oko, na moment, jęknęła strofująco:

— Zwaryowałaś?... Nie hałasuj!

(Ciąg dalszy nastąpi).

kiem a na południe od niego bieg swój kierującą Aisne'ą wznosi się pasmo wyżyn długości 25, szerokości 8 kilometrów, z grzbietem skierowanym ku południowemu wschodowi. Znany on jest pod nazwą „Chemin des Dames" jako urocza promenada. Wysokość tego walcowego wzniesienia, przylegającego do doliny Aisne zaznaczona jest w kartach na 50 skrawek północny na 80, sam zaś grzbiet na 190 m. Grzbiet więc przewyższa pobocza o mniej więcej 100 m. i ciągnie się prawie nieprzerwanie, pobocza natomiast są rozszarpane ściekami, które wryły się głęboko i porosły gęsto chaszczem. Dalej na wschód, już w okolicy samego Craonne teren pokryty jest bujnem zagajeniem.

Jako strona atakująca mieli Francuzi poważne atuty w samym terenie, gdyż zajęli dobrze osłonięte stanowiska, z których mogli prawie niespostrzeżenie posunąć się w wielu miejscach aż do samego grzbietu. Niemcy trzymali się przeważnie linii promenady. Stanowiska ich prawie doszczętnie zburzył huraganowy ogień nieprzyjacielski, zanim więc to się stało, piechota została wycofaną i ustawioną nieco dalej w głębi, byłoby bowiem rzeczą równie bezcelową jak szkodliwą pozostawiać wojsko na pastwę ognia działowego. Jeszcze dalej w głąb na północ od Ailette'y musiały być posunięte rezerwy niemieckie.

W takim stanie rzeczy niewielkiego dokonali dzieła Francuzi, jeśli, co jest bardzo prawdopodobne, zajęli część wysuniętych naprzód i prawie niebronionych już stanowisk niemieckich. Dopiero potem wywiązały się właściwe starcia piechoty, które przez cały dzień 5 i 6 b. m. nie zdołały doprowadzić do żadnego stanowczego wyniku.

Twierdzą wprawdzie w swym biuletynie Francuzi, że zawładnęli niemal całą wyżyną „Chemin des-Dames", ale biuletyn niemiecki przeczy temu, bez wdawania się zresztą w polemikę, jedynie podając, że tu i owdzie linia niemiecka na grzbiecie wstecz się wygięła, grzbiet jednakowoż cały wojska niemieckie silnie dzierżą w ręku.

Po ciężkich walkach d. 5 b. m. Francuzi zapragnęli wytchnienia. Poświęcili wypoczynkowi niemal całe przedpołudnie 6 maja. Już wszakże po południu silne kolumny francuskie uderzyły na przestrzeni między Malmaison a fortem Braye. Zostały odparte. Ów fort, stara, mocno defektowna warownia, leży na zachodnim skraju promenady prawie wprost na północ od Vailly. Braye zaś odległe jest od fortu o jakie 7 klm. na wschód. Jeszcze wieczorem i nocą ponawiali Francuzi swe ataki z wielką natarczywością. Atakowali na północ od Laffaux (w kierunku południowym od Vauxaillon), jakoteż na drodze z Soissons do Laon i Ailles, a więc na przestrzeni szerokości około 16 klm., znowu w obrębie „Chemin des Dames". Tym razem utrzymali się już Niemcy na wszystkich pozycyach. Dalej złamały się także lokalne ataki francuskie między Ailles i Craonne. Natomiast Niemcy brawurowym atakiem na tzw. Wzgórze Zimy odzyskali część jego północną.

Walki z d. 6 b. m. dowodzą, że Francuzom daleko jeszcze do tego, by mogli wejść w posiadanie „Chemin des Dames", skoro w drugim dniu bitwy nie zdołali wyprzeć Niemców, stawiających bohaterski opór.

Nie da się zaprzeczyć, że żołnierz francuski bitniejszy jest od Anglika. Angielskie wojska po nieudałym ataku pierwszego dnia byłyby stanowczo opuściły skrzydła. Francuski animusz przetrwał ciężką próbę i podjął ją na nowo — a jeśli bezwocnie, to dlatego, ponieważ znalazł się wobec przeciwnika, który tylekrotnie już dowiódł, iż nie wie, co to odwrót pod przymusem.

Podany poniżej biuletyn uzupełnia obraz obecnej sytuacyi:

Niemiecki biuletyn wojenny.

Berlin, 8 maja. *Biuro Wolffa* ogłasza: Wielka kwatera główna dnia 8 maja:

(Ze wschodniego teatru wojny).

Położenie nie zmieniło się.

Front macedoński: Między jeziorami Ochrida a Prespa Austryacy i Turcy krwawo odparli natarcia nieprzyjacielskie. W łuku Cerny wczoraj po dwudniowem silnem przygotowaniu działowem nastąpiły spodziewane ataki nieprzyjacielskie na froncie szerokości 8 *km.*, które dzięki wybitnej postawie wojsk niemieckich i bułgarskich odparto. Dziś rano nowe natarcia Francuzów, Rossyan i Włochów doznały tego samego losu. Na zachód od Wardaru i nad jeziorem Dojran artylerya nieprzyjacielska rozwijała działalność wychodzącą poza zwykłą miarę.

W kwietniu nieprzyjaciel stracił 362 samolotów i 29 balonów na uwięzi. Z pośród samolotów 299 zestrzelono w walce napowietrznej. My straciliśmy 74 samolotów i 10 balonów na uwięzi. Ubiegły miesiąc ukazał niemieckie napowietrzne siły zbrojne na wyżynie ich sprawności. Podczas gdy nasze środki obronne z powodzeniem odpierały niecne nieprzyjacielskie ataki bombowe na kraj nasz, to ciężkie walki kwietniowe wymagały najwyższego napięcia od walczących w polu lotników, balonów na uwięzi i dział obronnych. W codziennej ścisłej współpracy sprostały one zadaniu. Nasze eskadry do rzucania bomb zniszczyły ważne urządzenia wojskowe. Nasze zwiady napowietrzne dostarczały kierownictwu ważnych wiadomości. Ofiarna działalność naszych lotników na polu walki wzorowo wspomagała ciężko walczącą piechotę i artyleryę.

(Z zachodniego teatru wojny).

Grupa ks. Ruprechta: Na froncie pod Arras walka działowa jeszcze bardziej wzmagała się. Ataki nieprzyjacielskie na park zamkowy i stanowiska nasze między Fontaines a Riencourt krwawo odparto. W walkach o posiadanie Bullecourt południowo-wschodni skraj tej wsi pozostał w rękach nieprzyjaciela.

Dziś rano wojska nasze zdobyły szturmem Fresnoy i utrzymały tę miejscowość w swych rękach przeciw usiłowaniom Anglików odzyskania jej. Dotychczas pojmano przeszło 200 ludzi i zdobyto 6 karabinów maszynowych.

Grupa niemieckiego Następcy Tronu: Na polu bitwy nad Aisne po ciężkim zmaganiu się dni ostatnich wczoraj czynność bojowa zmalała. Miejscami w ciągu dnia wywiązywały się jeszcze znaczniejsze walki na północ od Craonelle, gdzie Francuzi w bezskutecznych atakach, w których mieli wielkie straty, wysilali się odebrać nam stanowiska na wzgórzach między Hurtebise a Craonne. W żadnem miejscu nie mieli powodzenia. W godzinach wieczornych i nocnych nastąpiły częściowe natarcia nieprzyjacielskie na kilka miejsc frontu od Vauxaillon aż do Corbeny, które z wyjątkiem małego sukcesu miejscowego, odniesionego przez Francuzów na zachód od Craonne, wobec walecznej obrony wszędzie spełzły na niczem. Pod La Neuville po południu silny ogień działowy był wstępem do bezskutecznego ataku nieprzyjacielskiego na wzgórze 100 i przytykające doń nasze rowy.

W Szampanii artylerye zwalczały się ze wzrastającem natężeniem. Atak, zamierzony przez Francuzów przeciw wzgórzom na północ od Prosnes, w naszym niszczącym ogniu zdołał rozwinąć się tylko przeciw Keil i Poehlberg. Nieprzyjaciel, który przejściowo wdarł się do naszych stanowisk, odparto z powrotem do stanowisk, z których był wyszedł.

Grupa ks. Albrechta: Nie zaszło nic szczególnego.

D. 7 b. m. nieprzyjaciel stracił 20 samolotów. Podpor. Bernert strącił 27 z kolei samolot, podpor. bar. Richthofen 20 samolot.

Pierwszy generalny kwatermistrz:
Ludendorff.

Rewolucya w Rossyi.

Pod grozą anarchii.

Nieuwe Rotterdamsche Courant pisze: Petersburski sprawozdawca dziennika *Daily Telegraph* donosi d. 4 b. m.: W demonstracyach, które we czwartek po południu odbyły się przed pałacem Taurydzkim, przyłączył się do tłumu batalion rezerwowy pułku finlandzkiego. Żołnierze nieśli chorągwie i napisy: „Precz z Miliukowem! Precz z zaborem!" Inne wojska przyłączyły się, tak, że razem zebrało się 15.000 żołnierzy z chorągwiami i plakatami. Rozpoczęły się kontrdemonstracye za rządem. Robotnicy byli bardzo nieprzyjaźnie usposobieni dla rządu. Jak już doniesiono, o północy Miliukow przemówił do ludu. Mowę jego przyjęto z zapałem. W dalszym ciągu tej nocy usposobienie tłumu stawało się coraz bardziej przychylne dla rządu. Wiele osób w rozmowie z żołnierzami i oficerami chciało dowiedzieć się, co skłoniło żołnierzy do ich postępowania. Na pytania te przeważnie nie dano odpowiedzi. Niektórzy przyznali, że zwołali ich starzy żołnierze, inni, że działają na rozkaz. Zdaje się, że sądzili oni, iż dość będzie, by rząd tymczasowy podał swe warunki pokojowe, a Niemcy je przyjmą.

W szeregu fabryk robotnicy we czwartek przyjęli rezolucyę, potępiającą rząd i domagającą się oddania władzy rządowej wydziałowi robotników i żołnierzy. Grupy robotników niosących napisy uwydatniające hasła skrajnych żywiołów, udały się do gmachu Dumy. Wnet przybył wielki pochód zwolenników rządu, w tem wielu żołnierzy pułku wołyńskiego. Obie grupy demonstrantów rozeszły się spokojnie.

W sobotę doniósł ten sam sprawozdawca: Dzień wczorajszy przywiódł na pamięć wielkie dni rewolucyi. Setki tysięcy osób zebrały się na Newskim Prospekcie i innych wielkich ulicach. Samochody ciężarowe, przepełnione żołnierzami, bez wyraźnego celu przejeżdżały ulicami miasta. Tysiące manifestantów z chorągwiami i napisami, na których widniały hasła wszystkich odcieni opinii politycznej tłumu, przeciągały ulicami. Rano miasto, wedle wszelkich wskazówek, było podzielone na dwa obozy, na zwolenników i przeciwników rządu. Koła inteligencyi były za rządem, robotnicy przeciw. W ciągu dnia liczba zwolenników rządu wzrastała, tak, że po południu przeciwnicy rządu nie mogli się już pokazywać na Newskim Prospekcie.

Przesilenie minęło, rząd pozostał. Przywódcy wydziału robotników i żołnierzy uratowali sytuacyę. Bez nich rząd zostałby obalony, a następstwem byłaby wojna domowa i anarchia. Tym razem niebezpieczeństwo było większe, niż kiedykolwiek od chwili wybuchu rewolucyi.

Późnym wieczorem we czwartek rozpoczęła się wspólna konferencya rządu tymczasowego, wydziału wykonawczego Rady robotników i żołnierzy i komisyi Dumy. Od początku było widoczne, że obie strony pragną dojść do porozumienia. Członkowie rządu wyczerpująco zdali sprawę z sytuacyi i nie taili jej grozy. Prezydent ministrów Lwow oświadczył, że rząd gotów jest ustąpić innym ludziom, którzy znaleźliby większe poparcie ludu. Minister wojny Guczkow zdał sprawę ze stosunków na froncie i rzekł, że położenie na froncie jest bardzo poważne. W tej chwili stan armii budzi wielkie zaniepokojenie. Trzeba natychmiast wydać zarządzenia, celem przywrócenia karności i podniesienia ducha. Wprawdzie sytuacya nie jest beznadziejna, ale jeżeli stan obecny potrwa dłużej, to mogą zajść przykre następstwa. Masy ludu lekkomyślnie zapatrują się na gadaninę pokojową, sądząc, że po prostu można uzyskać pokój przez złożenie broni. W końcu Guczkow oświadczył, że nie dąży do zaborów i że idee aneksyi w tej chwili nie mają nigdzie poklasku.

Echa pokojowe.

Omawiając ostatni komentarz rządu rossyjskiego do noty Miliukowa, *Berner Tagblatt* pisze: Wyrzekając się aneksyi, oraz sankcyi i gwarancyi podług myśli Anglii, rząd rossyjski staje wręcz w przeciwieństwie do celów wojennych czwórporozumienia, w których mowa o zniszczeniu Austro-Węgier i wyparciu z Europy Turcyi. Punkt sporny między Turcyą a Rossyą zostaje uchylony. Właściwie teoretycznie nic już nie przeszkadza porozumieniu Rossyi z mocarstwami centralnemi, bo także w sprawie polskiej da się osiągnąć porozumienie. Zdawałoby się, że nic już nie stoi w drodze rychłemu zawarciu pokoju, ale przeszkodą jest i pozostaje układ londyński, ile że Anglia położyła rękę na rząd rossyjski. Rząd tymczasowy prawdopo-

---

99)

PIOTR DAX.

TRUCICIELKA.

Część druga.

II.

(Ciąg dalszy).

Pani Grandjean przypominała sobie wprawdzie niektóre wyniosłe i drażniące spojrzenia, które Jan rzucał na Jerzego, ale zachowała dla siebie tę uwagę, myśląc, że będzie miała jeszcze sposobność widzenia Jerzego Lambre i wtedy go zapyta, czy spotkał się potem z młodym de Rochefleur.

Co do Jerzego, gdy leżał na łożu boleści, wszystkie jego myśli były przy Hilbercie.

Kochał ją z całej duszy, z całym zapałem pierwszej miłości!

Lecz... niestety!

Wobec przeszkody, wobec tajemnicy, co będzie?

Czy ośmieli się przyznać ojcu, że kocha?

Czy wyznanie nie wywoła innego wyznania, które zagrodzi drogę wszelkim złudzeniom?

Hilberta była powodem jego cierpień. Hilberta powaliła go na łoże boleści.

Ból i cierpienie zrosły dla niej z radością.

Zniósłby jeszcze więcej.

Pomimo obawy, że idylla skończy się w chwili, gdy najsilniej do niej się przywiązał, Jerzy postanowił, że złoży wizytę paniom Grandjean, skoro tylko siły mu pozwolą.

III.

Więcej niż kiedykolwiek hrabina de Rochefleur pragnęła w czyn wprowadzić swoje zamiary.

Wyznania Jerzego usuwały trudności, które planom jej przeszkadzały: zaczęła działać.

Obmyśliwszy sobie wszystko najdokładniej, udała się po raz drugi do notaryusza.

— Przychodzę złożyć sumę, o której panu mówiłam — rzekła. — Życzyłabym sobie — i jest to nawet jedynym z warunków koniecznych przy powierzeniu panu tej sprawy — życzyłabym sobie pozostać nieznaną dla młodego człowieka, o którym mowa... W dniu, w którym odbierze pieniądze, nie chcę, aby moje nazwisko było wymienione.

Ten, do którego hrabina się udała, był przyzwyczajony do traktowania spraw delikatnej natury.

Nie po raz pierwszy to mu się zdarzało.

Zmrużył powieki, wystrzegając się spojrzeć na hrabinę, aby nie domyśliła się, co myślał, a mianowicie: że hrabina de Rocheflenr była matką młodego człowieka.

„Po co tyle wykrętów, mówił sobie, gdyby nie miało się nic do ukrywania?"

— Nie łatwiejszego, pani.... — odrzekł — dam pani kwit na wypłaconą sumę. Pani mi wskaże nazwisko i mieszkanie swego protegowanego, wraz z koniecznymi szczegółami.

— Dobrze, panie.

Wziął pióro do ręki.

Dyktowała, pochylając się nad stołem notaryusza:

— Jerzy Lambre.

— Zamieszkały?

— Obecnie w Paryżu, ulica Vieux-Colombier, ale tylko chwilowo. Lepiejby może było wskazać mieszkanie ojca.

— W każdym razie potrzeba, żeby mi pani podała także ten drugi adres, w celu uniknięcia nieporozumień... W interesach... nigdy się nie jest nadto ostrożnym... Gdyby się zdarzyły dwie osoby tego samego nazwiska naprzykład, mogłoby się stać, że dobrodziejstwo pani przypadłoby komu innemu, a nie temu, dla którego było przeznaczone.

— Naturalnie. Trzeba tego uniknąć...

— Jak się nazywa ojciec protegowanego pani hrabiny?

— Pan Aureli Lambre.

— Zatem — dodał domyślny notaryusz pisząc — syn Aurelego Lambre, zamieszkałego w...

— W Glorioles.

— Czy to kraj?

— Nie, panie, posiadłość.

— W jakiej gminie Francyi?

— Posiadłość znajduje się o kilka kilometrów od Coutansauze.. Pomiędzy Coutansauze a Veauce, w departamencie Allier.

— To mi wystarcza. Mówiliśmy więc „syn Aurelego Lambre, zamieszkałego w Glorioles i...

Czekał, wpatrzony w koniec pióra.

— I jak dalej?... — powtórzył.

— Nie rozumiem, o co mnie pan pyta — rzekła Irena.

Była zupełnie szczera. Notaryusz myślał, że udaje i raz jeszcze powiedział sobie, że hrabina musiała być matką młodzieńca.

— Mówiliśmy — wyjaśnił zwolna, — że Jerzy Lambre jest synem Aurelego Lambre i....

— Ach!... nazwisko matki!... W kłopot mnie pan wprowadza...

Starała się zebrać myśli.

Z palcem przy ustach, z oczami podniesionemi do góry, zastanawiała się chwilę i wreszcie rzekła tonem stanowczym:

— Zdaje mi się..., że umarła.... gdy dziecko było jeszcze bardzo małe; niemam pojęcia, jak się nazywała.... Czy to konieczne?

Notaryusz potarł czoło dłonią, dla kontenansu.

— Konieczne?... Nie.... lecz dokument byłby dokładniejszy!... Kropka nad i bywa czasami bardzo ważna! Można zanotować inne wskazówki, które wykluczą wszelką pomyłkę... Może mi pani podać dokładny wiek swego protegowan go, pani hrabino?

Przybrała obojętny wyraz.

— Dokładny?... Tak... Wiem, że ma dwadzieścia pięć lat.... sam mi to powiedział.

— Rok i dzień urodzenia, jeśli łaska?

Rzucił jej ukradkowe spojrzenie.

Hrabina patrzyła na niego, lecz wnet odwróciła oczy.

W głębi duszy, notaryusz sobie powiedział: „Jesteś kuta na cztery nogi, hrabino, ale widzę jasno w twojej sprawie.... Ukrywasz się przedemną.... lecz odemnie tylko zależałoby wyciągnąć od ciebie wyznanie".

— Pan za wiele odemnie wymaga.... Nie byłam przygotowana na tyle pytań.

— Pani hrabina rozumie, nieprawdaż, że to konieczne?

— Tak.... zapewne.... kobiety zwykle tylko powierzchownie się na wszystko zapatrują. Co do mnie, myślałam tylko o tem, że mam złożyć pieniądze.

(Ciąg dalszy nastąpi).

dobnie oprze się naciskowi Rady robotników i żołnierzy w sprawie pokoju odrębnego. Widoki powszechnego pokoju poprawią się z chwilą, gdy Anglia wobec niepomyślnych stosunków w Rossyi i sytuacyi wojskowej, zawróci z drogi. Jeżeli działalność łodzi podwodnych ugodzi Anglię w serce, to stanowczo liczyć się trzeba z tem, że rząd angielski bez oglądania się na interesy sojuszników okaże gotowość do rokowań pokojowych.

Zatarg między Miliukowem a Radą robotniczą.

Korespondent *Berl. Tagbl.* Hans Vorst donosi z Sztokholmu pod dniem 5 b. m.: Na nowo wybuchły z powodu kwestyi celów wojennych konflikt między rządem a Radą robotników i żołnierzy, nie jest niczem jak wznowieniem dawnych dyssonansów i nie rzuca też bynajmniej nowego światła na stanowisko stron obu. Rząd stara się zatarg zażegnać i utrzymać zasadę, iż warunkiem pokoju jest zwycięstwo. Natomiast Rada robotników i żołnierzy twardo trzyma się swej demokratycznej pozycyi i chce ugruntować zasadę, że pokój ma być zawarty, skoro wszyscy walczący niedwuznacznie, wyraźnie zrezygnują z aneksyj i kontrybucyj, do czego w zasadzie nie potrzeba zwycięstwa.

Ponieważ oświadczenie rządowe zwróciło się między innemi przeciwko myśli pokoju odrębnego, mogłoby więc oświadczenie Rady robotników i żołnierzy robić wrażenie, jak gdyby szło jej obecnie o pokój odrębny. Tak jednakowoż rzeczy nie stoją. Tylko drobna część minimalistów a także garstka maksymalistów przyłączyła się do skrajnego stanowiska w sprawie pokojowej.

Ale minimaliści mają obecnie — zdaje się — znaczną wśród socyalistów rossyjskich przewagę. Ogółem tylko bardzo nieznaczna cząstka zastępu minimalistów w Radzie robotników i żołnierzy zdecydowana jest na pokój za wszelką cenę. Rada zaś żąda tylko, by demokratyczny program pokojowy uznany został jasno i stanowczo. Aliantów ma się nakłonić, by program ów także przyjęli. Rossyjska demokracya mniema, że w takim razie mocarstwa centralne zdecydują się na odstąpienie od żądania jakichkolwiek aneksyj i kontrybucyj. A wówczas Rada robotników zajęłaby stanowisko bezwzględnie przeciwne wojnie aż do zwycięstwa.

Uciera się podobno przekonanie, że ciągłe niesnaski między rządem a Radą robotników i żołnierzy doprowadzić muszą do ostatecznego zerwania. Natomiast korespondent jest zdania, że zatarg zakończy się kompromisem. Potrzebny on dla stron obu, więc też obie dążyć będą, iżby okazał się możliwym do przeprowadzenia. Kompromis taki dałby się uzyskać przez wyłączenie pewnych ministrów z gabinetu i ustanowienie gabinetu koalicyjnego lub też przez ustępliwość gabinetu. Prawdopodobniejsza jest ta druga ewentualność, rząd bowiem nieraz już ustępował, zatem nie będzie to dlań nic nowego. Rząd koalicyjny nie byłby zgodny z wypróbowaną taktyką Rady robotników i żołnierzy. Ustępliwość byłaby łatwa i z tej przyczyny, że poglądy Miliukowa i Guczkowa na sprawę trwałego pokoju są tylko teoryą. Obaj przyjdą chyba do przekonania, że jeśli pokój niema stworzyć stosunków nieznośnych, wyniknie on już z samego wyczerpania ludów, do czego przyłączą się gwarancye międzynarodowe. W każdym razie nowy konflikt, wbrew przewidywaniom, doprowadzić może do wyjaśnienia sytuacyi w Rossyi.

WOJNA.

Z frontów bojowych.

Biuro Wolffa donosi dnia 8 maja wieczorem: Przy pochmurnej i dżdżystej aurze czynność bojowa zarówno pod Arras, jak i nad Aisne dziś znacznie zmalała.

Zatopienie parowców transportowych.

Z Berlina telegrafują: Według nadeszłych świeżo wiadomości, znowu zatopiono 3 nieprzyjacielskie parowce do przewozu wojska, a mianowicie dnia 15 kwietnia na wschód od Malty parowiec transportowy pojemności 10.000 tonn brutto, płynący do Egiptu; dnia 20 kwietnia na zachód od Gibraltaru angielski parowiec transportowy pojemności mniej więcej 12.000 tonn, a dnia 4 maja na morzu Jońskiem włoski parowiec transportowy „Perseo“, wiozący żołnierzy 51 pułku.

Zamknięcie portów.

Porty Hawr i Dunkierkę z powodu niebezpieczeństwa, grożącego od min, zamknięto.

Echa konferencyi paryskiej.

Agencya Havasa donosi: Międzyparlamentarna konferencya krajów czwórporozumienia odbyła wczoraj ostatnie posiedzenie. Stwierdzono, że we wszystkich sprawach, będących przedmiotem obrad, istnieje zupełna zgoda.

Przyjęto jednomyślnie następującą rezolucyę: Członkowie międzyparlamentarnej konferencyi krajów czwórporozumienia na końcu czwartej sesyi stwierdzają, że w pracach ich okazała się zupełna zgodność zapatrywań co do tego, jakiemi drogrami iść należy, aby osiągnąć jednolite i skuteczne postępowanie sojuszników na polu dyplomatycznem i wojskowem, aby zabezpieczyć zaopatrzenie i by tym sposobem postawić siły na najwyższym poziomie. Wobec nowej formy knowań pacyfistycznych mocarstw centralnych (!) członkowie konferencyi ponownie podkreślają zgodną wolę przystania tylko na taki pokój, który wraz z sukcesem usprawiedliwionych dążeń narodowych zapewni zwycięstwo wolności i prawa na świecie.

Bombardowanie Eperney.

Do dziennika *Temps* telegrafują z Eperney: Niemiecka eskadra lotnicza w nocy rzuciła około 50 bomb wybuchowych i zapalnych na miasto. 6 osób cywilnych zginęło, wiele zostało ciężko zranionych. Bombardowanie trwało przeszło godzinę.

Zamieszki na Sycylii

Do *Koeln. Ztg.* donoszą z kwatery prasowej: 20.000 żołnierzy włoskich, którzy spędzają urlop na Sycylii, połączywszy się ze zbiegami wojskowymi, bawiącymi na wyspie również w ogromnej liczbie, jawny uknuli spisek. Nie chcą oni powracać na front i stawiają zacięty opór wysłanej przeciw nim policyi i wojsku, a nawet utworzyli coś na kształt ubocznego rządu. Zarząd wojskowy poczynił obecnie jeszcze energiczniejsze kroki i groźnie zbuntowanym armatami. Rzecz jasna, że we Włoszech sprawę tę starają się zataić. Wiadomości jednak przedostały się mimo tego na front i sprawiły tam ogromne wrażenie. U jeńców włoskich świeżo wziętych znaleziono listy, pochodzące z Sycylii i wzywające żołnierzy na froncie, by przyłączyli się do tego ruchu.

Przeciw łodziom podwodnym.

Jak do *Information* donoszą z Nowego Jorku, pracuje pod kierownictwem Edisona 75 inżynierów amerykańskich nad wynalezieniem środków ku tępieniu łodzi podwodnych. Minister marynarki Daniels oświadczył, że poddano próbie mnóstwo wynalazków tego rodzaju, żaden jednak nie rozwiązuje problemu.

Głosy francuskie o łodziach podwodnych.

Rappel w artykule wstępnym z 5 b. m. wywodzi, że walka łodziami podwodnemi jest d'a sojuszników kwestyą życia lub śmierci. Pozostaje tylko miesiąc czasu dla jej rozwiązania. Jeśliby wojna potrwała z rok jeszcze, to Niemcy posiadać będą około 1000 łodzi podwodnych i Anglię zupełnie zamkną niemi. Niemcy mogą zagrozić łodziami całemu światu, jeśli tych łodzi nie wytropi się w ich kryjówkach i tam się ich nie zniszczy.

Ernest Judet w *Eclair* przestrzega rząd przed światową plagą głodową, jeśli nie da się rady łodziom podwodnym. Porwie ona miliony niewinnych i bezbronnych ludzi. Głównem zadaniem interwencyi amerykańskiej powinno być zapobieżenie, by ta klęska nie spadła na ludzkość.

Z Warszawy.

(3 Maja. — Teatry warszawskie. — Płace urzędników magistratu. — Żydzi a posady miejskie).

Obchód rocznicy Konstytucyi 3 Maja miał przebieg niezwykle uroczysty. Domy w mieście od rana przystrojono flagami narodowemi i godłami państwowemi. W niektórych sklepach wystawy upiększono Orłami. Większość sklepów zamknięta. Kilka tramwajów konnych, krążących po mieście, udekorowali Legioniści zielenią i chorągiewkami o barwach narodowych. Rano odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele Archikatedralnym. W presbiteryum zajmowali miejsca: w pierwszym rzędzie — Marszałek Rady Stanu Niemojowski, w otoczeniu członków R. S., oraz prezydent Zdzisław ks. Lubomirski, mając po bokach brygadyera Piłsudskiego i prezesa Rady miejskiej A. Suligowskiego. Dalej przedstawiciele austryackiego Ministerstwa spraw zagranicznych bar. Ugron i delegaci Legionów polskich, między którymi znajdowali się pułkownicy: Berbecki, Januszajtis i Sikorski. O godzinie 10·30 w licznym orszaku duchowieństwa odprawił Arcybiskup ks. Al. Kakowski uroczyste nabożeństwo.

Uroczystości uniwersyteckie rozpoczęły się Mszą św. w ogrodzie botanicznym, odprawioną przez ks. kanonika Szlagowskiego. Następnie — jak już pokrótce doniesiono — odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika prof. Michała Szuberta, założyciela ogrodu botanicznego. Przemawiali: JM. rektor Brudziński i prof. Wójcicki. O gdzinie 12 odbyła się w Uniwersytecie w gmachu Kazimierzowskim uroczysta Akademia przy udziale senatu, władz uniwersyteckich i delegacyj młodzieży akademickiej.

Rada miejska odbyła manifestacyjne posiedzenie. Otworzył je prezes Rady, Adolf Suligowski, przemówieniem, w którem zaznaczył, iż wskrzeszone Państwo Polskie przyczyniać się będzie do ogólnego postępu ludzkiego.

Najpodnioślejszym i najpiękniejszym epizodem uroczystości była Msza polowa, odprawiona dla wojska polskiego na stokach cytadeli. Dzienniki warszawskie podają następujący opis:

W blasku wiosennej pogody, na tle zieleniejącego wzgórza, szpaler żołnierzy zarysował duże kolisko. W pośrodku tego wolnego miejsca, tuż obok krzyża, poświęconego pamięci straconych członków rządu narodowego, wzniesiono ołtarz polowy. Przed ołtarzem ugrupował się korpus wyższych oficerów legionowych z zastępcą komendanta pułkownikiem Zielińskim i brygadyerem Hallerem na czele. Obok nich w otoczeniu oficerów stanęli pułkownicy Januszajtis, Galica, Sikorski, major Ostoja, Ejdziatowicz i i. Przybyli również reprezentanci instytucyj samorządnych, a więc pp. Dziewulski, Kozłowski i inni z ramienia Rady Stanu, liczne przedstawicielstwa Rady miejskiej i zarządu miasta z prezydentem ks. Lubomirskim i burmistrzem Chmielewskim na czele, ks. Radziwiłł w otoczeniu starszyzny milicyi warszawskiej, oraz wiele poważnych osobistości ze świata politycznego.

Odezwał się dzwonek, padły rozkazy, szeregi wyciągnęły się w paradnej postawie, a gdy zapanowała cisza, u ołtarza zjawił się kapelan legionowy ks. Panaś. Po odczytaniu św. Ewangelii przemówił od ołtarza ks. prałat Gnatowski, który skreślił pochód ducha polskiego poprzez krwawą martyrologię dziejów porozbiorowych. Już kończy się nabożeństwo. Nagle daleko w tłumie, który tonie w ulicach Starego Miasta, wszczyna się ruch. Zrazu widać tylko dwa rozwiane na wietrze sztandary. Dopiero po chwili widać zbliżający się szybkim krokiem oddział akademików i studentów Politechniki, którzy po uroczystości w Uniwersytecie, wytężonym marszem zdążyli jeszcze tutaj. Obok sztandarów zgrupowali się profesorowie Uniwersytetu. I tu nie brak było mundurów. Obok prof. kapitana Lota i prof. porucznika Drewnowskiego, stał zwykły szeregowiec prof. Konarski.

Po skończonem nabożeństwie wbijała publiczność pierwsze gwoździe do tarczy Legionów.

Po Mszy polowej, przy dźwiękach żołnierskiej pobudki, granej przez czterech trębaczy z pułku ułanów, jadących na białych koniach, szeregi piechoty, artyleryi i ułanów defilowały przed komendantem Zielińskim na błoniach przed cytadelą, poczem skierowały się w uliczki Starego Miasta, aby potem rozwinąć się w całej okazałości na szerokim trakcie Krakowskiego Przedmieścia. Wielkie tłumy publiczności, ustawione w gęste szpalery, oczekiwały nadejścia wojska i przy jego przemarszu owacyjnie witały polskich żołnierzy.

Kur. Warsz. dowiaduje się, że są czynione usilne starania o utrzymanie opery w przyszłym sezonie 1917/18 na rachunek miasta. Według projektu, uchwała magistratu co do zamknięcia opery, oraz wymówienia miejsc pracownikom teatralnym od 1 czerwca byłaby urzeczywistniona. Natomiast ze względu na ważną stronę utrzymania placówki kultury muzycznej i zapewnienia bytu kilkuset osobom, których los jest z prowadzeniem opery związany, projekt przewiduje otwarcie opery po feryach letnich, z dniem 1 września z budżetem znacznie zmniejszonym w porównaniu z obecnym. Jednocześnie projekt przewiduje znaczniejsze zmniejszenie personalu pracowników biur teatrów miejskich. Projekt ten ma być wniesiony w najbliższych dniach do Rady miejskiej z motywami, przedstawiającymi niedopuszczalność pozostawienia na bruku setek rodzin, pracujących w teatrach.

Wobec zmiany kursu i wycofania waluty rublowej magistrat przyznał wszystkim pracownikom swoim stałą podwyżkę pensyi o 10 proc. W ślad zatem poszło i wiele instytucyj prywatnych.

Na ostatniem posiedzeniu Rady m. Warszawy załatwiona została ostatecznie, wywołując dużo hałasu, sprawa obsadzania żydami posad miejskich. Radny Ilski podkreślił, iż żydzi niejednokrotnie przeciwstawili się w Radzie w sprawie Polski, rad. Grotowski zaznaczył, że w dyskusyi nad tą sprawą radni żydowscy nie przedstawili ani jednego konkretnego wypadku bojkotu żydów, poczem uchwalono wniosek dr. Rogowicza, który zalecał, aby posady specyalne w magistracie były obsadzane drogą konkursu, a inne posady na podstawie opinii odnośnych związków i zrzeszeń.

KRONIKA.

Lwów, 9 maja 1917.

— W gmachu Izby handl. Ul. Akademicka 17. Wystawa Dzieł Sztuki. Wystawa otwarta od godziny 11-tej przed południem do 7-mej wieczorem przy oświetleniu. Wstęp 50 hal. Dochód przeznaczony na fundusz warsztatów i narzędzi rękodzielniczych dla ociemniałych żołnierzy.

Kalendarz.

Czwartek (10 maja):

Izydora. — Cierpimira. — Symeona ap.

Wschód słońca o godzinie 3·48 rano, zachód słońca o godzinie 6·52 po południu.

Temperatura o godzinie 12 w południe + 19 C.

— Rocznica Urodzin Najj. Cesarzowej Zyty. W dniu dzisiejszym jako w rocznicę Urodzin Najj. Pani odbyły się w Katedrach lwowskich i we wszystkich kościołach oraz świątyniach i synagogach uroczyste nabożeństwa.

O godzinie 8 rano w kościele OO. Jezuitów odprawiono Mszę św. dla oficerów i żołnierzy, przebywających we Lwowie. Na nabożeństwie był obecny: komendant miasta generał-major Riml z adjutantem porucznikiem Seyfriedem, komendant stacyi etapowej podpułkownik Misch i w. i.

O godzinie 9 przedpołudniem w kościele archikatedralnym łacińskim odprawił pontyfikalne nabożeństwo w zastępstwie JE. ks. Arcybiskupa dr. Bilczewskiego ks. Infułat Zajchowski w otoczeniu licznego duchowieństwa i kleru. Na nabożeństwie byli obecni: cesarsko-niemiecki konsul generalny Heinze, zastępca komisarza rządowego m. Lwowa radca Dworu prof. Fiedler z członkami Rady przybocznej i dyrektor policyi radca Dworu dr. Reinlender, zastępca komendanta miasta baron Mayer-Maly z gronem oficerów komendy miasta, komisarz cywilny II. armii radca Dworu Fedorowicz, radca Namiestnictwa dr. Zoll, dyrektor kolei radca Dworu Stelzer, starszy radca pocztowy Kazimierz Łaski, kierownik starostwa lwowskiego radca Namiestnictwa Żeleski, Senat uniwersytecki z JM. Rektorem dr. Twardowskim, dyrektor Magistratu Bolesław Ostrowski z gronem urzędników magistratu, oraz inni przedstawiciele władz, urzędów i instytucyj lwowskich. Podczas nabożeństwa śpiewał chór katedralny, a po skończonej Mszy św. odśpiewano hymn ludowy.

Dzień dzisiejszy jest wolny od nauki szkolnej. Młodzież szkolna wzięła udział pod kierownictwem nauczycieli w nabożeństwach odprawionych w kościołach parafialnych.

Ze wszystkich gmachów państwowych, z Ratusza, oraz budynków publicznych i wielu domów prywatnych powiewają chorągwie o barwach Państwa, kraju i miasta.

*

Zarząd gminy m. Lwowa wysłał dzisiaj z okazyi rocznicy Urodzin Najj. Pani następującą depeszę:

Kancelarya gabinetowa
Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości
Wiedeń.

W dniu Urodzin Najjaśniejszej Cesarzowej i Królowej Zarząd miasta Lwowa, imieniem stolicy kraju składa u stóp Tronu najserdeczniejsze, pełne czci życzenia jakoteż zapewnienia niewzruszonej wierności.

Zarząd gminy kr. st. m. Lwowa.

— Odznaczenia w c. i k. armii. Najj. Pan raczył najmiłościwiej nadać: order Żelaznej Korony III. klasy z dekoracyą wojenną i mieczami z uwolnieniem od taksy pułkownikowi 8 p. dragonów Zdence Chlapecowi; krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa z dekoracyą wojenną: rotmistrowi 5 kraj. komendy żandarmeryi Zygmuntowi Manowardzie, komendantowi żandarmeryi obwodowej w Miechowej; wojskowy krzyż zasługi III klasy z dekoracyą wojenną i mieczami majorowi 10 p. haubic polowych Ludwikowi Rudlowi; porucznikowi 1 p. ułanów Rudolfowi Peerowi.

— Odznaczenia w c. k. żandarmeryi. Odznaczeni zostali: złotym krzyżem zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności, w uznaniu znakomitej służby wobec nieprzyjaciela, Herman Sluka, a srebrnym krzyżem zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności, w uznaniu szczególnie wiernej służby wobec nieprzy-

jaciela, wachmistrz Ignacy Kuracz, zastępca wachmistrza Józef Słoniowski, wachmistrz Cyryl Bohonowicz, wachmistrze powiatowi Ludwik Boczar i Eliasz Hocur, zastępcy wachmisrza Antoni Kuchař, Stanisław Siedlecki, Andrzej Steń, Józef Večeřa, Adam Schneider, Franciszek Spaminger i Bazyli Kalba, wachmistrze Franciszek Sędzik, Antoni Kowalczuk, Stanisław Adamczuk, Wojciech Gołębiowski i Jan Krawiec; w uznaniu wiernej służby w wojnie, zastępca wachmistrza Władysław Gorski, wachmistrze Jan Strach, Władysław Sak, Kazimierz Szajnowski, Jan Albin Sauer, Wawrzyniec Honik i Marcin Bieszczad, zastępcy wachmistrza Jan Wasylik, Jan Ferus i Edward Werstler, wachmistrze Karol Pacholik i Leon Dąbrowiecki, zastępcy wachmistrza Jakób Kłosiński i Wojciech Maksymowicz, wachmistrze powiatowi Franciszek Loschinger i Franciszek Stavela, wachmistrze Wacław Grosskopf i Władysław Józef Nowak, oraz zastępcy wachmistrza Stanisław Gogojewicz i Stefan Koziar, wszyscy w 5 kraj. komendzie żandarmeryi.

— Odznaczenia w Legionie polskim. W uznaniu walecznego zachowania się wobec nieprzyjaciela odznaczeni zostali: po raz drugi srebrnym medalem waleczności I. klasy: podoficer legionowy Stanisław Gawelec w 3 pp.; srebrnym medalem waleczności I. klasy: podoficerowie legionowi: Józef Brzuchański, Stefan Płochowski, Jan Patyk, Bolesław Świątek i Marceli Fełczak, legioniści Zygmunt Śliwocki i Józef Jamrozy w 2 pp.; chorążowie legionowi Franciszek Lubaś Maryan Gorwit, Stanisław Mrowec, Oskar Mehlem i Władysław Homme, podoficerowie legionowi Adam Śliwiński, Władysław Roguski, Wawrzyniec Waryas, Jan Dolak, Kazimierz Nodzeński, Kazimierz Petro, Józef Kutyba, Maryan Niewiadomski, Karol Lenczowski i Mieczysław Strużanowski, legioniści Mieczysław Sanecki, Józef Kos i Stanisław Cieplak w 3 pp.; po raz drugi srebrnym medalem waleczności II klasy: podoficerowie legionowi Bronisław Swiderski, Jan Bednarz i Kazimierz Wojakowski w 2 pp.; chorążowie legionowi Wincenty Litwinowicz, Władysław Królikowski, podoficerowie legionowi Juliusz Kulski, Mieczysław Tasiecki, Paweł Szoja, Maurycy Stark, Jan Możdżeń, Dominik Kończycki i Michał [illegible]ronkowski w 3 pp.; srebrnym medalem waleczności II. klasy: chorążowie legionowi Stanisław Parkasiewicz, Władysław Wąsowicz, Aleksander Stawarz, Franciszek Sudoł, podoficerowie legionowi Karol Rodziewicz, Czesław Stuligłowa, Wilhelm Piszczek, Kazimierz Kozan, Zenon Mazuga, Rajmund Bergel, Stanisław Kumorch, Walenty Miśniak, Franciszek Znamirowski, Kazimierz Sosabowski, Roman Janusiewicz, Ksawery Stefański, Teofil Pakos i Franciszek Brut. legioniści Józef Binda, Wacław Bocheński, Adolf Schröder, Julian Szklarczyk, Ernest Kubica, Stanisław Kołodziej, Maryan Wysmyk, Stanisław Garbarski, Teofil Pawłow, Ignacy Witek, Karol Majdak, Władysław Piekło, Aleksander Cholewa, Tomasz Swiergoł, Jan Ratułowski, Jan Mazurczak, Jan Kubicki, Franciszek Machoski, Emil Bartonek, Edmund Hardt, Jan Gibas, Karol Piłat, Franciszek Kostyszyn, Stanisław Sworzeń, Jan Szpałek, Wiktor Bochenek, Zygmunt Długołęcki, Faustyn Wróblewski, Stanisław Kańkowski, Paweł Potocki, Wiktor Kostaś, Stanisław Kowal, Mikołaj Biłobram, Karol Wydrzyński, Franciszek Płonka, Stanisław Gojawiczyński, Antoni Kowalczuk, Władysław Olszowy i Leon Rewig w 2 pp.

— Mianowanie w c. i k. armii. Rezerwowym chorążym zamianowani został kadet-aspirant Tadeusz Welecki 30 pp.

— Mianowanie w c. k. obronie krajowej. Zamianowany został: lekarzem pułkowym pospolitego ruszenia, starszy lekarz pospolitego ruszenia dr. Napoleon Gąsiorowski.

— JE. ks. Arcybiskup dr. Bilczewski powrócił wczoraj po południu z Krakowa do Lwowa.

— Przyjazd dr. Rutowskiego, komisarza rządowego m. Lwowa jest według dotychczasowych wiadomości spodziewany w dniu 26 b. m. Dr. Rutowski po przyjeździe do Lwowa uda się na letni odpoczynek do położonych obok Lwowa, Brzuchowic.

— Nowe rozporządzenia ministeryalne. Dzisiejsza *Wiener Zeitung* ogłosiła: rozporządzenie Pana Ministra sprawiedliwości w sprawie egzekucyi na podstawie zagranicznych tytułów egzekucyjnych w Czarnogórze i rozmiarach wzajemności przez to poręczonej; rozporządzenie Ministerstwa skarbu w sprawie użycia papierów 6 pożyczki wojennej na zapłacenie podatków od zysków wojennych, oraz rozporządzenie P. Ministra handlu, wydane w porozumieniu z interesowanymi P. Ministrami i P. Ministrem wojny w sprawie obowiązku zgłaszania bilardów i band bilardowych.

— Zarząd główny Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, ogłosił konkurs na zapomogi z funduszu opieki wojennej im. I. Dembowskiego. O te zapomogi ubiegać się mogą wdowy i sieroty, względnie nabliższa rodzina poległych i rannych w światowej wojnie członków Towarzystwa. Podania wnosić należy za pośrednictwem zarządów Kół (we Lwowie wprost) do Zarządu głównego Towarzystwa, Lwów, ul. Małeckiego 5 najpóźniej do dnia 20 maja 1917.

— Z Towarzystwa filologicznego. Dnia 28 kwietnia b. r. wygłosił na posiedzeniu Tow. filologicznego prof. dr. Smolka odczyt p. t. „Zdobycze papirologii w zastosowaniu do nauki szkolnej“.

Opierając się na pracy Ottona Fredershausena, przedstawił prelegent cały szereg interesujących zdobyczy papirologii, które bądźto zbijają, bądź modyfikują dotychczasowe zapatrywania na wiele kwestyj świata starożytnego.

Prelegent domagał się, aby ten zmieniony stan rzeczy uwzględniono w podręcznikach, używanych w szkołach średnich. W dyskusyi zabierali głos: dr. Handel i prelegent.

— Posiedzenie pań Tow. św. Salomei odbędzie się we czwartek, 10 b. m., o godzinie 4·30 po południu w lokalu lwowskiej filii Krakowskiego Tow. wzajemnych ubezpieczeń przy ul. Trzeciego Maja.

— Akcya Rządu na rzecz ludności m. Lwowa. Zarząd miasta wypracował już plan przeprowadzenia akcyi, zainicyowanej przez Rząd na rzecz mieszkańców Lwowa i użycia dwumilionowego funduszu.

Jak się dowiadujemy rozdawnictwo poświadczeń na otrzymanie artykułów spożywczych po cenach zniżonych rozpocznie się w przyszłym tygodniu. W najbliższych dniach zaś ukaże się komunikat zarządu miasta w sprawie tej akcyi z pouczeniem w jaki sposób potrzebująca pomocy ludność, ma się starać o otrzymanie odpowiednich legitymacyi celem korzystania z ułatwień w myśl intencyi akcyi humanitarnej.

— Konkurs na posagi. Zarząd król. stoł. miasta Lwowa ogłasza niniejszem konkurs na trzy posagi po 770 K dla ubogich dziewcząt, sierót po rzemieślnikach z fundacyi imienia ś. p. Antoniego Chylińskiego. Dziewczęta ubiegające się o posag mają przedłożyć: metrykę chrztu na dowód, że są urodzone we Lwowie, ślubnego pochodzenia, religii chrześciańskiej i ukończyły już lat 10, a nie przekroczyły lat 24, metrykę śmierci rodziców, względnie ojca, świadectwo ubóstwa i moralności i dowód, że ojciec był rzemieślnikiem. Rozdanie posagów nastąpi przez losowanie w dniu 10 czerwca 1917.

Podanie o przypuszczenie do losowania z wymienionymi wyżej dokumentami należy wnieść do Magistratu najpóźniej 20 maja 1917. Podania wniesione po upływie tego terminu, lub nienależycie udokumentowane nie będą uwzględnione.

— Posiedzenie magistratu odbędzie się jutro, w czwartek, pod przewodnictwem zastępcy komisarza rządowego m. Lwowa radcy Dworu prof. Fiedlera; na porządku dziennym szereg spraw administracyjnych.

— Nowość. Miejski urząd aprowizacyjny, zajmuje się, w porozumieniu z zarządem rzeźni miejskiej, opracowaniem projektu wprowadzenia na targ lwowski t. zw. krwawych kiełbas. Wyrób tego artykułu spożywczego będzie się odbywać w wielkich ilościach. Kiełbasy będą po zniżonych cenach sprzedawane na targach publicznych.

— W sprawie chorych jeńców wojennych komunikuje magistrat m. Lwowa: Odnośnie do rozporządzenia Ministerstwa wojny z dnia 13 marca 1917 Nr. 7187 oddział X. zawiadamia się wszystkich pracodawców zatrudniających jeńców wojennych, że w razie odsyłania chorych jeńców do obozów koncentracyjnych, w celu umożliwienia dostarczenia im koniecznych wygod i opieki w czasie transportu, należy umieszczać w odnośnych wykazach uwagę: „transport chorych jeńców wojennych“.

— Stan zdowotny miasta Lwowa. W ubiegłym tygodniu było we Lwowie wypadków: płonicy 7 (w tem 3 obce), dyfteryi 4 (1 obcy), tyfusu plamistego 10, tyfusu brzusznego 3 (1 obcy), czerwonki 3 (2 obce).

— Zmiana lokalu wiedeńskich biur N. K. N. Biuro prezydalne i wiedeńskie biuro prasowe Naczelnego Komitetu Narodowego przeniosły się z dniem 1 maja b. r. z Wallnerstrasse do nowego mieszkania przy I Helferstorferstrasse 5 I piętro.

— Zmarli: w Witowie obok Zakopanego, Władysław Schechtel, słuchacz praw, w 28 r. życia;

w Bielsku, Sabina z Borowskich Sierankiewiczowa, w 30 r życia;

w Rakowicach, Teresa z Orzechowskich Rogalska, żona redaktora i emer. oficyała pocztowego;

w Nowym Sączu, Ludwika z Tudorowiczów Massowa;

w Niepołomicach, Jadwiga z Matuszewskich Jarzynow, kierowniczka tamtejszej szkoły żeńskiej, w 51 r. życia;

w Wiedniu, Maurycy Jonasz, b. długoletni radny m. Lwowa.

— Do tutejszego szpitala powszechnego przywieziono wczoraj 14 letniego Mikołaja Sumaczyńskiego z Krakowca, powiatu jaworowskiego. Chłopiec bawiąc się granatem, znalezionym w dawnych okopach wojskowych, spowodował jego wybuch, przyczem odniósł ciężkie rany.

— Nieszczęśliwy wypadek. Pięćdziesięcio-czteroletni robotnik Jan Lutczyn, zajęty przy odbudowie głównego dworca kolejowego, grzał się wczoraj wieczorem przy ognisku. Nagle w ognisku nastąpił wybuch jakiegoś naboju, przyczym Lutczyn odniósł ciężkie obrażenia. Odwieziono go natychmiast do szpitala powszechnego.

— Nagły zgon. Wczoraj wieczorem podczas przedstawienia w teatrze żydowskim, artysta Joachim Bernacki dostał silnego krwotoku płucnego. Zawezwano pogotowie ratunkowe, które pospieszyło z pomocą lekarską; Bernacki nie odzyskał jednak przytomności i zakończył życie.

— Zamach samobójczy. Pogotowie ratunkowe wezwano dzisiaj przed południem do realności Rynek l. 4, gdzie Józef Z. w zamiarze samobójczym napił się znaczniejszej ilości spirytusu denaturowanego. Pogotowie ratunkowe udzieliło mu pierwszej pomocy i odwioło do spitala powszechnego.

Kronika zagraniczna.

* Pierwszy dzień bezmięsny w Londynie. Niedawno jak donosi prasa neutralna, przypadł w Londynie na mocy rozporządzenia rządowego pierwszy bezmięsny dzień, ale tylko w hotelach, restauracyach i klubach. Hotele i restauracye oświadczyły, że dobrowolnie zaprowadzą dzień bezmięsny w tygodniu, ale broniły się przeciwko przymusowemu zaprowadzeniu postu. Ale rząd nie zważając na to, wydał rozporządzenie o dniu bezmięsnym. Kto w owym pierwszym dniu bezmięsnym chciał w bogatej dzielnicy Westend jeść mięso, ten musiał udać się do któregoś z bufetów kolejowych, lub herbaciarń, które wymienionem rozporządzeniem nie są objęte.

Ale w tych jadłodajniach porcye są małe, gdyż nie wolno im za obiad pobierać ponad maksymalną cenę 1 szylinga i 3 pensów (około 1 K 60 h). W lokalach „Lions“ można było dostać rosołu i baraniny ze śliwkami suszonemi po cenach przystępnych. W hotelach, restauracyach i klubach podawano ryby rzeczne i morskie wszelakiego rodzaju. Mieszkańcy Londynu nie użalali się na ów post — jak zapewnia jeden z tamtejszych dzienników, — który dodaje następującą uwagę: Gdyby jeszcze Anglicy chcieli ograniczyć się w spożywaniu chleba, problem aprowizacyjny byłby rozwiązany. W lokalach, gdzie chleb znajduje się w koszykach na stołach do dowolnego rozporządzenia gości, dużo chleba spożywają stołownicy nad rzeczywistą potrzebę. Na ostatek podnosi to pismo, że restauratorzy i hotelarzy nie troszczą się o wymienione rozporządzenie.

Notatki literacko-artystyczne.

Repertuar Teatru Miejskiego.

We czwartek o godz. 7·30 wieczorem „Wesoła wdówka“, operetka w 3 aktach Franciszka Lehara. W roli tytułowej debiut Dory Helen. — W piątek o godzinie 7·30 wieczorem (nowość) „Synek admirała“, komedya w 3 aktach A. Mars'a i H. Lyon, z Nowackim w tytułowej roli. — W sobotę o godzinie 3·30 po południu przedstawienie popularne „Car Aleksander I“, sztuka w 5 aktach według powieści Mereżkowskiego w opracowaniu Tadeusza Konczyńskiego. — W sobotę o godzinie 7·30 wieczorem „Robert-Dyabeł“, opera w 5 aktach Mayerbeera. Występ Ady Sari-Szayerównej, Fr. Bedlewicza i Stan. Tarnawskiego. — W niedzielę o godzinie 3·30 po południu „Wilki w nocy“, komedya w 3 aktach Tadeusza Rittnera. — W niedzielę o godzinie 7·30 wieczorem „Traviata“, opera w 4 aktach Verdiego. Występ Ady Sari-Szayerównej i Tad. Łowczyńskiego. — W poniedziałek o godzinie 7·30 wieczorem „Synek admirała“, komedya w 3 aktach A. Mars'a i H. Lyon, z Nowackim w tytułowej roli. — We wtorek o godzinie 7·30 wieczorem (wznowienie) „Marta“, opera w 4 aktach Flotowa. Występ Ady Sari-Szayerównej, Fr. Bedlewicza i St. Tarnawskiego.

Wydawnictwa artystyczne.

(„Współczesne malarstwo polskie“. Kraków. Nakładem księgarni J. Czerneckiego. — „Teka wojenna“ wykonana przez uczniów I. Szkoły realnej, pod kierunkiem prof. Chrząstowskiego).

Niejednokrotnie wspominaliśmy już na tem miejscu, że w miarę rozwoju sztuki polskiej i powstawania dzieł, przelotnie tylko widywanych na wystawach w stolicach polskich, coraz bardziej odczuwać się daje brak zobrazowania tej sztuki w jakiejś jednolitej i zamkniętej w sobie całości, uprzystępnienia jej ogółowi, który rzadko przyjeżdża do stolicy, a więc też nie ma sposobności poznania jej, brak, dla zoryentowania się w olbrzymim już dziś materyale, podręczników popularnych, a w dalszym ciągu systematycznej historyi polskiej sztuki plastycznej.

Mały, pobieżny podręcznik M. Olszewskiego wystarczyć nie może, tembardziej, że strona ilustracyjna w nim pozostawia wiele do życzenia. A właśnie w takim podręczniku strona ta odgrywa i musi odgrywać bardzo ważną rolę, gdyż niejako optycznie tłumaczy sądy i oświetlenia autora i pozwala czytelnikowi, nieobeznanemu z dziełami sztuki, łatwiej i prędzej zrozumieć cechy charakterystyczne danego artysty, jego rysunek, indywidualny koloryt, cały sposób malowania, wyróżniający go od innych twórców.

Rolę niejako pomocniczą w poznawaniu przez ogół takiego n. p. naszego malarstwa, spełniają wydawnictwa artystyczne, staranne pod względem reprodukcyjnym, nie dające syntezy jakichś kierunków, ale tłumaczące twórczość poszczególnych artystów. Takiem pożytecznem wydawnictwem była *Sztuka Polska* wydawana przez firmę Altenberga, warszawski *Album malarstwa polskiego* i kilka jeszcze innych. Zanim ukaże się obszerna źródłowa historya sztuki polskiej, na napisanie której krakowska Akademia Umiejętności co rok ogłasza konkurs, wydawnictwa takie należy zawsze witać z radością. W *Historyi malarstwa* Mackfalla, wydawanej przez prof. Piniego, ma się ukazać, jako dodatkowe wydawnictwo bogato ilustrowana historya malarstwa polskiego, nad którą od szeregu lat pracuje prof. dr. W. Podlacha. Ukazania się pierwszych zeszytów oczekujemy z niecierpliwością.

Na razie każdą próbę uprzystępnienia szerszej publiczności poznania sztuki rodzimej musi się popierać, jako rzecz godziwą i piękną. Taką właśnie próbą jest wydawane przez znaną i bardzo ruchliwą księgarnię krakowską J. Czerneckiego *Współczesne malarstwo polskie.* Jest to szereg zeszytów obejmujących zwięźle napisany tekst literacki w objętości mniej więcej jednego arkusza, oraz 20 barwnych reprodukcyj z obrazów danego malarza. Wydawnictwo przeznaczone jest widocznie w pierwszym rzędzie dla szerszych warstw, w myśl tego też układany jest tekst jasny, przystępny, tłumaczący w sposób popularny twórczość artysty i główne kierunki jego sztuki.

Dotychczas ukazało się 11 zeszytów, a mianowicie: „Fr. Żmurko“ przez W. Prokescha, „W. Tetmajer“ przez J. Czarneckiego, „W. Wodzinowski“, „A. Piotrowski“, „J. Unierzyski“ i „L. Stasiak“ przez W. Prokescha“, „I. Mehoffer“ przez M. Samlickiego, „W. Kossak i R. Stachiewicz“ przez Nekanda Trepkę, „H. Uziembło“ przez W. Mitarskiego, „A. Karpiński“ przez dr. J. Kleina. Dalsze zeszyty są w przygotowaniu i ukazywać się będą co pewien czas, tak, że kiedyś utworzy się całość współczesnego, najwybitniejszego malarstwa polskiego. Księgarni p. Czarneckiego szczere należy się uznanie, że raz rozpoczętego wydawnictwa, pomimo podrożenia papieru, a przedewszystkiem kosztów barwnej reprodukcyi, nie przerywa i nie podnosi raz już ustalonej ceny, stosunkowo bardzo niskiej: pięciu koron za zeszyt. Jego „Współczesne malarstwo polskie“ powinno się znaleźć w ręku każdego miłującego sztukę polską; jako salonowe wydawnictwo obrazkowe cieszyć się też ono również będzie napewno znacznem poparciem, na które w zupełności zasługuje. Barwne reprodukcye odbite są czysto, starannie, o ile możności ze ścisłem przestrzeganiem skali tonu obrazu i naklejone na szarym papierze. Można je wyłączyć z zeszytu i oprawić. Ktoś, kogo nie stać na kupowanie oryginałów, może łatwo reprodukcyami temi upiększyć sobie wnętrze mieszkania, zeszpecanego tak często tandetnymi bohomazami.

*

Drugie wydawnictwo, jakie leży przed nami to „Teka wojenna“ uczniów I. szkoły realnej we Lwowie, wręczona „w dowód najgłębszej czci i wdzięcznej pamięci“ b. wiceprezydentowi Rady szkolnej krajowej dr. Ignacemu Dembowskiemu. „Teka“ ta, to prawdziwy, niecodzienny sukces umiejętnego nauczania i rozbudzania indywidualnej twórczość wśród uczniów przez prof. Chrząstowskiego, któremu szczerze należy pogratulować nadspodziewanych czasem wyników. We wstępie prof. Chrząstowski pisze, iż „zbiór rysunków zawarty w niniejszem wydaniu jest rezultatem młodzieńczych usiłowań w kierunku samodzielnego wypowiadania się graficznego. Ilustrują one pewną odrębność w sposobie nauki, która polega na zaprawianiu młodzieży do szczerego wypowiadania swych wyobrażeń budzących się pod wpływem bądź to żywego słowa, bądź bezpośrednio działających zjawisk.

Pomoc w tym wypadku ogranicza się tylko do przypomnienia ważniejszych momentów i do skierowania uwagi na istotne cechy danego zjawiska. Ponieważ zebrane przykłady mają stanowić graficzny opis wypadków danej chwili, — przeto nie dają poglądu na rozwój i systematyczną całość postępu nauki. Wykazują natomiast siłę wra-

żliwości młodej duszy, na dnie której ostro zarysowały się wypadki obecnej wojny.

Jako obrazy niedawnych wspomnień zostały odtworzone z poczuciem pewności, środkami dostępnymi młodemu wiekowi. Nieskrępowani żadnym systemem, żadną regułą wypowiadają się tu młodzi autorowie szczerze i chętnie.

Aczkolwiek prace te są niewielkie, wykazują jednak pewną odrębność, oraz różnorodność form i pojęć; u jednych naiwność form wplata się w poważną treść tematu, u drugich myśl i czyn wypowiada się z pewną siłą i znajomością rzeczy, gdzieniegdzie wyobraźnia, iście dziecięca, szuka ujścia na drodze pogodnej swobody, to znów ulotna myśl wypowiada się niepohamowanym humorem; wychowawcom objaw tej samodzielności przypomni usiłowania podejmowane już niejednokrotnie przedtem, celem sprowadzenia nauki rysunków na drogę prawidłowego rozwoju, przekonają się zaś, że wielu z tych uczniów, którzy nie czynią postępu w nauce rysunków w pewnym jakimś zakresie, odpowie w zupełności zadaniu, gdy się ich zwróci na drogę swobodnego wypowiadania się“.

Jest w tym wstępie zawarte całe *credo* racyonalnego uczenia wypowiadania się plastycznego przez uczniów, a zarzucenia dotychczasowej maniery, zasadzającej się na kopiowaniu gotowych wzorów, często nieodpowiadających przekonaniom i gustowi uczniów, którzy też z musu tylko odrabiają zadany temat, bez bliższego zajęcia się nim. Zatracają się też wskutek tego indywidualne, porywy, owa właściwa dzieciom chęć swobodnego wypowiadania się ołówkiem, kredką, czy farbą. Pedagogika ostatnich czasów przyszła do przekonania, że równocześnie z nauką kreślenia liter i tłumaczenia wrażeń swoich myśli, powinno się w jak największej mierze popierać i rozbudzać u dzieci rysunek i zachęcać je do obrazowania nim uczuć. Tak właśnie pojęty rysunek jest ważnym również czynnikiem w późniejszem życiu. Prócz innych korzyści, o których pisaliśmy pierwsi już na tem miejscu z okazyi wystawy „Sztuka a dziecko“, jest to dobrem przygotowaniem w oryentowaniu się wśród dzieł sztuki przez przyszłych dojrzałych osobników, którzy na sobie już wypróbowali pewnych tajników linii i barwy. Brak często zrozumienia sztuki choćby w prymitywnych zarysach przez inteligentniejszych nawet ludzi, wypływa właśnie z owego zaniedbania rysunkowego w młodym wieku, niezachęcania do niego w sposób indywidualny, a często nawet lekceważenia go, jako coś niepotrzebnego. Wiedzą o tem historycy i krytycy sztuki, którzy przystępując do studyów, muszą wprzód przejść najbardziej podstawowe zasady nauki rysunków, jeśli chcą uczciwie pisać o dziełach innych.

Na iluż to wystawach naszych śledzić można wykwintniejszą nawet publiczność, którą zajmuje nie to j a k i jest obraz, lecz c o on przedstawia. Ta „literackość“ w ocenianiu dzieł sztuki ilu pomyłek jest powodem, ile szkody przynosi?!

Dlatego każde usiłowanie nauczyciela, zdążające do rozbudzenia zamiłowania w rysunku swobodnym, nieskrępowanym niczem, jednem słowem twórczem w najszerszem tego wyrazu znaczeniu, zasługuje na jak najgoretsze uznanie. Wyniki takiej pracy są prawie zawsze nadspodziewanie dobre. Dowodem tego właśnie jest „Teka wojenna“ uczniów prof. Chrząstowskiego, której dość naoglądać nie można. Ile tu świeżych pomysłów, ile obserwacyi, a nawet często głębi psychologicznej, ile oryginalności świeżej i w dziecięcej swej naiwności niezwykłej, ile ruchu, prawdy, jaka nie ujdzie tylko oku dziecka, ile sprytu! Aż wierzyć się czasem nie chce, że to naszkicował uczeń I lub III klasy. A widać w tem wszystkiem, że obrazków tych nie „poprawiał“ profesor, lecz pozostawił je w takim stanie, w jakim wyszły one z pod ręki rysownika. Znać tylko kierunek ogólny i troskę o rozbudzenie indywidualności, o zwróceniu uwagi na kształt, linię i barwę, na uchwycenie tą linią przedmiotów życia codziennego w ich ruchu i wyrazie. Niektórych szkiców zawartych w „Tece“ nie powstydziłby się naprawdę uznany już artysta-malarz.

„Teka wojenna“ jest też miłem zjawiskiem artystycznem i pewnego rodzaju dokumentem niepospolitej i pięknej pracy profesora i dlatego, aczkolwiek nie rości sobie pretensyj do „dzieł“ sztuki, zasługiwała na obszerniejsze omówienie. Jest ona raczej pośredniem dziełem prof. Chrząstowskiego, wynikiem jego usiłowań, skrystalizowanych pięknie w kartonach jego uczniów, które mają swoją niecodzienną wartość i w wysokim stopniu zainteresują znawców, a także i — malarzy, dla których często będą niespodzianką.

Artur Schröder.

GOSPODARSTWO I HANDEL.

Z Centrali dla zaopatrzenia w jarzyny i owoce. Otrzymujemy następujący komunikat: Autoryzowana przez c. k. Urząd dla wyżywienia ludności Centrala dla zaopatrzenia w jarzyny i owoce, stowarzyszenie użyteczności publicznej z ograniczoną poręką, z siedzibą w Wiedniu, I. Kohlmarkt Nr. 1, zamierza nabyć na razie wymienione poniżej gatunki jarzyn, pod następującymi przez Urząd dla wyżywienia ludności zatwierdzonymi warunkami:

A) Gatunki i ceny za 100 kg.: 1) kapusta wczesna (głowiasta) włącznie do 31 sierpnia b. r. 25 kor., 2) kapusta wczesna (włoska) włącznie do 31 sierpnia b. r. 40 kor., 3) marchew wczesna włącznie do 31 lipca b. r. 30 kor., od 1 sierpnia do 31 sierpnia b. r. włącznie 25 kor., od 1 września do 30 września b. r. włącznie 20 kor., 4) kalarepa wczesna włącznie do 15 lipca 45 kor., od 16 lipca do 31 sierpnia b. r. włącznie 30 kor., 5) Fasola zielona w strączkach 30 kor. 6) kapusta poźniejsza głowiasta od 1 września b. r. 15 kor., 7) kapusta późniejsza (włoska) od 1 września b. r. 22 kor., 8) jarmuż (jarmuż kędzierzawy, kędziorka) od 1 listopada b. r. 24 kor., 9) marchew późna od 1 października b. r. 15 kor., 10) kalarepa od 1 września b. r. 20 kor., 11) marchew stołowa (do użytku zimowego) 12 kor., 12) buraki czerwone (jadalne) 15 kor., 13) brukiew (karpiele, rzepa, ścierniskowa kalarepa) do użytku zimowego 10 kor., 14) Rzepa pastewna (późna jesienna, buraki pastewne) 10 kor., 15) cebula 40 kor.

B) Gatunki jarzyn wymienione pod 1, 2, 3 i 5 należy zgłosić najpóźniej do 15 lipca 1917, wymienione zaś pod 4, najpóźniej do 15 czerwca 1917. Gatunki jarzyn wymienione pod 6 do 15 mogą być zgłoszone do 1 lutego 1918.

Odbiór gatunków jarzyn wyszczególnionych pod 1 do 5, nastąpi po zbiorze, a najpóźniej w końcowych terminach pod A wymienionych. Gatunki wyszczególnione pod 6 do 15 odbierze Centrala najpóźniej do dnia 1 marca 1918. Zapłata nastąpi po załadowaniu, najpóźniej w dwa tygodnie po nadejściu listu przesyłkowego. Jeżeli producent na żądanie Centrali złoży zamówione jarzyny u siebie na składzie, otrzyma za to osobne wynagrodzenie za każdy miesiąc i za 100 kg. jarzyn pod 6 i 7 wymienionych po kor. 1·20, jarzyn zaś pod 8 do 15 wymienionych po 80 hal. Wszystkie ceny rozumieją się za zdrowy, nadający się do obrotu targowego towar. Dalsze warunki podane są w formularzach kontraktów, które można przeglądać w każdem starostwie i magistratach miasta Lwowa i Krakowa.

Kto gotów jest dostarczyć jarzyn pod ogłoszonymi warunkami, może to zgłosić w Centrali dla zaopatrzenia w jarzyny i owoce w Wiedniu, stosując się do wyznaczonych pod B. terminów zgłoszenia. Na podstawie tego zgłoszenia ma Centrala zawrzeć umowę o dostawę pod ogłoszonymi warunkami i stosownie do tych warunków odebrać zgłoszone ilości.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Rocznica Urodzin Najj. Pani.

Wiedeń, 9 maja. Z powodu dzisiejszej rocznicy Urodzin Najj. Pani odbył się wczoraj wielki capstrzyk wojskowy, w którym wzięły udział orkiestry pułków, stojących załogą w Wiedniu.

Wiedeń, 9 maja. Dzień urodzin Najj. Pani był obchodzony nadzwyczaj uroczyście przez odprawianie nabożeństw, udekorowanie gmachów publicznych i prywatnych chorągwiami, i urządzenie przedsiębiorstw na cele dobroczynne, a mianowicie na opiekę nad dziećmi wojennemi.

Z Najwyższego Dworu.

Wiedeń, 9 maja. Najj. Pan przyjął wczoraj na osobnych posłuchaniach Najd. Arcyksięcia Albrechta Franciszka, generałmajora Don Mignela Braganza i generał-pułkownika bar. Hazai, a oprócz tego wysłuchał sprawozdań dostojników Dworskich i funkcyonaryuszy naczelnej komendy armii.

Najwyższe uznanie.

Wiedeń, 9 maja. Najj. Pan zezwolił, aby tajnemu radcy, emerytowanemu szefowi sekcyi Antoniemu hr. P a c e, z powodu zwolnienia go na własną prośbę z funkcyi zastępczego członka Trybunału państwowego, wyrażono Najwyższe uznanie za zasługi jego wyświadczone ofiarnie na tem stanowisku.

Delegacya Stowarzyszenia wojennych rodziców chrzestnych u Najj. Pani.

Wiedeń, 9 maja. W dniu wczorajszym Najj. Pani przyjęła w Schönbrunnie kilku członków Stowarzyszenia wojennych rodziców chrzestnych. Przybyło z nimi 30 dziewcząt szkolnych w wieku lat 6, które ustawiły się przed krzesłem tronowem. Gdy Najj. Pani weszła do sali, odśpiewano „Hymn Cesarzowej Zyty“. Jedno z dziewcząt wygłosiło „wiersz na cześć rocznicy Urodzin Cesarzowej“ i wręczyło Najj. Pani kwiaty. Następnie dzieci urządziły korowód ze śpiewem. Prezydentka Stowarzyszenia, hrabina Blandyna Berchtold wygłosiła przemowę, za którą Najj. Pani krótko podziękowała.

Subskrypcya Najj. Pana na VI. pożyczkę wojenną.

Wiedeń, 9 maja. Najj. Pan wystosował do P. Ministra skarbu Spitzmüllera następujący telegram:

Przyjąłem do wiadomości sprawozdanie Pańskie o przygotowaniach do VI. pożyczki wojennej. Myśląc z wdzięcznością o nadzwyczajnych świadczeniach wszystkich warstw posiadających w dotychczasowych pożyczkach wojennych, wyrażam nadzieję, że kapitał austryacki i szerokie koła publiczności oszczędzają ej w obecnym okresie, nadzwyczaj ważnym dla zakończenia wojny, złożą w całej pełni dowód naszej niezłomnej siły finansowej i niezachwianej stanowczości naszej. Ja sam subskrybuję 12 milionów na VI. pożyczkę wojenną.

Rada ministeryalna.

Wiedeń, 9 maja. Wczoraj po południu odbyła się Rada Ministrów.

Z Koła Polskiego.

Wiedeń, 9 maja. Z sekretaryatu Koła Polskiego donoszą nam: Posiedzenie Koła Polskiego zwołano na poniedziałek, 14 b. m., godz. 11 przed południem do gmachu Rady państwa. Na porządku dziennym: sprawozdanie o rokowaniach z Rządem co do wyodrębnienia Galicyi.

2,874.271 jeńców wojennych.

Wiedeń, 9 maja. Austro-węgierska Korespondencya wojenna zamieszcza zestawienie jeńców pojmanych przez mocarstwa czwórprzymierza do d. 1 lutego 1917, a pomieszczonych w różnych państwach sprzymierzonych: Niemcy 1,690.731, w tem 17.474 oficerów; Austro-Węgry 1,092.055, w tem 8294 oficerów; Bułgarya 67.582, w tem 1148 oficerów; Turcya 23.903, w tem 704 oficerów. Z pośród tych 2,874.271 jeńców było według narodowości: Rossyan 2,080.699, w tem 14 230 oficerów; Francuzów 368.607, w tem 6329 oficerów; Anglików 45.241, w tem 1706 oficerów; Włochów 98.017, w tem 2234 oficerów; Belgijczyków 42.437, w tem 658 oficerów; Rumunów 79.033, w tem 1536 oficerów; Serbów 154 630, w tem 896 oficerów; Czarnogórców 5607, w tem 31 oficerów.

Z Sejmu Rzeszy.

Berlin, 9 maja. Sejm Rzeszy przyjął w drugiem czytaniu etat wojskowy.

W komisyi budżetowej Sejmu Rzeszy sekretarz stanu Urzędu marynarki powiedział, że Niemcy ze swymi wielkimi okrętami napowietrznymi stoją na czele. Nieprzyjaciele dotychczas nie zdołali temu przeciwstawić nic, co miałoby równą wartość.

Komisya konstytucyjna Sejmu Rzeszy przyjęła wniosek, dający posłom prawo odmawiania zeznań w wykonywaniu swego zawodu, jakkolwiek sekretarz stanu Urzędu sprawiedliwości oświadczył się przeciw temu. Następnie komisya rozpoczęła obrady nad wnioskiem o zmianę prawa wyborczego do Sejmu Rzeszy, zaprowadzenia wyborów proporcyonalnych i prawa wyborczego kobiet, oraz o pomnożenie liczby mandatów poselskich.

Nowe powodzenia na Atlantyku.

Berlin, 9 maja. Urzędowo. Zatopiono 27.000 tonn w tem uzbrojony parowiec angielski „Orio Lages“ wiozący 6000 tonn cukru do Anglii i „Troilus“ (7562 tonn) z towarami z Anglii, oraz angielski parowiec „Hesperides“ (3393 tonn) z mięsem do Anglii.

Gdzie jest Buchanan?

Amsterdam, 9 maja. *Biuro Reutera* uważa wiadomość, że ambasador angielski w Petersburgu, Buchanan, znajduje się w drodze do Anglii, za nieprawdziwą.

Delegaci socyalistów francuskich jadą do Sztokholmu.

Bern szwajc., 9 maja. *Echo de Paris* donosi, że mniejszość socyalistów francuskich postanowiła wysłać swoich zastępców do Sztokholmu, zupełnie niezależnie od tego, co postanowi narodowa Rada socyalistyczna na posiedzeniu, które odbędzie się 26 b. m.

Z Grecyi.

Ateny, 9 maja. Nowy gabinet grecki oświadczył w pismach, że program jego polega na przywróceniu stosunków przyjaznych między Grecyą a sojusznikami. Poprzedni prezydent ministrów Lambros oświadczył w rozmowie z redaktorem dziennika Akropolis, że musi zastrzedz się przeciw temu, jakoby wprowadził w błąd koalicyę, ale jest szczęśliwym, że zachował materyał armii i obronił godność narodową.

Posiłki dla Francyi.

Waszyngton, 1 maja. (*Reuter*). Urząd wojenny oznajmia, że zarządzono wystawienie pułków minerów, które mają jak najrychlej być wysłane do Francyi.

Trzęsienie ziemi w Kalabrii.

Lugano, 9 maja. Wczoraj wieczorem w Kalabrii dało się odczuć silne trzęsienie ziemi, które wywołało w Reggio wielki popłoch i zrządziło znaczne szkody.

Z ostatniej chwili.

Austro-węgierski biuletyn wojenny.

Wiedeń, 9 maja. Urzędowo ogłaszają dnia 9 maja:

(*Ze wschodniego teatru wojny*).

W południowej Bukowinie odparliśmy rossyjskie wojska wywiadowcze. Zresztą niema nic do ogłoszenia.

(*Z włoskiego teatru wojny*).

Nie zaszło nic szczególnego.

(*Z południowo-wschodniego teatru wojny*).

W przesmyku między jeziorami Ochrida a Prespa oddziały austro-węgierskie i tureckie udaremniły onegdaj natarcie nieprzyjaciela.

Zastępca szefa sztabu gen.
v. Hoefer gen-por.

Odpowiedzialny redaktor:
ADAM KRECHOWIECKI

ZAPROSZENIE DO PRZEDPŁATY

Przedpłata na „Gazetę Lwowską“ wynosi:

W miejscu:

rocznie (od 1 stycznia do końca grudnia) . . . . 28 K
półrocznie (od 1 lipca do 31 grudnia) . . . . . 14 K
ćwierćrocznie (od 1 lipca do 30 września) . . . . . 7 K
miesięcznie (od 1 do końca każdego miesiąca) . . 2·40 K

Zamiejscowa:

rocznie . . . . . . 36 K — h
półrocznie . . . . . 18 K — h
ćwierćrocznie . . . . 9 K — h
miesięcznie . . . . 3 K — h

„Przewodnik“ prenumerowany osobno, kosztuje:

rocznie . . . . 8 K
półrocznie . . . . 4 K
ćwierćrocznie . . . 2 K

Prenumeratorowie roczni lub półroczni (którzy p r e n u m e r u j ą od 1 stycznia do końca grudnia lub do końca czerwca) otrzymają „Przewodnik Naukowy i Literacki“, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej“ b e z p ł a t n i e, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, a to:

ćwierćroczni . 1 K 50 h
miesięczni . — K 60 h

DZIENNIK URZĘDOWY.

Konkursa.

L. 397. (1888 3—3)

Ogłoszenie konkursu.

Niniejszem rozpisuje się konkurs na posadę kierownika Powiatowego Biura pośrednictwa pracy w Przemyślu pod następującymi warunkami:

Kompetent ma posiadać:
1. nieprzekroczony 40 rok życia;
2. ukończoną szkołę średnią;
3. co najmniej dwuletnią praktykę w takiem biurze;
4. dokładną znajomość języków krajowych w słowie i piśmie.

Do posady tej, na razie prowizorycznej, przywiązaną jest płaca stała 3000 kor. rocznie, oraz dodatek aktywalny, w kwocie 750 kor.

Po dwuletniej zadowalającej służbie może nastąpić stabilizacya, przy której ustalone zostaną pięciolecia. Objęcie posady ma nastąpić z dniem 1 lipca 1917.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić do Wydziału Rady powiatowej w Przemyślu w terminie do 25 maja 1917.

Z Wydziału Rady powiatowej.

Przemyśl, dnia 27 kwietnia 1917.

Prezes:
W. Sapieha

(Zu Abt. III. u. Nr. 228/17 — Beiblatt Nr. 22 zum Verodnungsblatt für die k. k. Landwehr).

(1933)

Bewerbungsausschreiben[1])

für die

Aufnahme in die k. k. Militär-Unterrealschule, die k. k. Militär-Oberrealschule und die k. k. Franz Joseph-Militärakademie sowie in die k. u. k. Technische Militärakademie (Artillerieabteilung) mit der Widmung für die k. k. Landwehr.

A. Allgemeine Bestimmungen.

Mit Beginn des Schulljahres 1917/18 (1 September in den Militärrealschulen, 21 September in den Militärakademien) werden in folgende Anstalten Bewerber für Frei- und Zahlplätze mit der Widmung für die k. k. Landwehr aufgenommen:

a) in den I. Jahrgang der provisorisch in Bruck an der Leitha aufgestellten k. k. Militär-Unterrealschule;

b) in den I., II. und III. Jahrgang der k. k. Militär-Oberrealschule in Wien (III., Boerhavegasse 13);

c) in den I. Jahrgang der k. k. Franz Foseph-Militärakademie in Wien (III., Boerhavegasse 15);

d) in den I. Jahrgang der k. u. k. Technischen Militärakademie in Mödling (Artillerieabteilung).

Die Aufnahme in den II. und III. Jahrgang der Militär-Oberrealschule ist jedoch nur auf eine geringe Zahl von Plätzen beschränkt.

Die Zöglinge der k. k. Militär-Unterrealschule steigen nach deren befriedigender Absolvierung in die k. k. Militär-Oberrealschule auf. Letztere ist eine Vorbereitungsanstalt für die Militärakademien.

Die k. k. Franz Joseph-Militärakademie hat die Bestimmung, ihre Frequentanten zu Offizieren der Infanterie (Kaiserschütz n und Jäger) und der Kavallerie der k. k. Landwehr und des k. u. k. Heeres auszubilden.

Eine Anzahl der in die k. k. Franz Joseph-Militärakademie aufgenommenen Bewerber wird bei Aufrechterhalten ihrer Widmung für die k. k. Landwehr auf die Dauer der militärakademischen Studien der k. u. k. Theresianischen Militärakademie in Wiener Neustadt zugeteilt.

Diese Zuteilung verfügt bei tunlichster Berücksichtigung diesfälliger Wünsche der Angehörigen der Militärakademiker das Ministerium für Landesverteidigung.

In der Technischen Militärakademie werden die für die k. k. Landwehr gewidmeten Militärakademiker zu Offizieren der k. k. Landwehrartillerie ausgebildet.

Die allgemeinen Bedingungen für die Aufnahme aller Bewerber ohne Unterschied der Platzkategorie sind:

1. österreichische Staatsbürgerschaft;

2. die körperliche Eignung (nachgewiesen durch das Zeugniss eines aktiven Militärarztes;

3. ein befriedigendes sittliches Verhalten; wenn in dem beigebrachten letzten Schulzeugnis die bezügliche Angabe fehlt oder wenn der Eintritt in die Militärerziehung nicht unmittelbar aus einer öffentlichen oder mit Öffentlichkeitsrecht ausgestatteten Schule erfolgt, so ist ein von der politischen oder von der Polizeibehörde des Aufenthaltortes des Bewerbers ausgestelltes Sittenzeugnis beizubringen.

4. das erforderliche Alter;

für die Aufnahme in gen I. Jahrgang der Militär-Unterrealschule kommen die Angehörigen der Geburtsjahrgänge 1907, 1906 und 1905 in Betracht;

für die Aufnahme in die Militär-Oberrealschule die Angehörigen der Geburtsjahrgänge:

in den I. Jahrgang: 1903, 1902 und 1901,
„ „ II. „ 1902, 1901 „ 1900,
„ „ III. „ 1901 und 1900;

in die Militärakademien werden nur Angehörige des Geburtsjahrganges 1900 und ausnahmsweise auch Angehörige des Geburtsjahrganges 1901 zugelassen.

Die Aufnahme Angehöriger anderer Geburtsjahrgänge als der vorangeführten ist in allen Militär-Erziehungs- und Bildungsanstalten ausgeschlossen.

Bereits assentierte Bewerber werden nicht aufgenommen;

5. die erforderliche Vorbildung.

Die beizubringenden Schulzeugnisse müssen nachweisen, das der Bewerber nachbezeichnete Klassen einer öffentlichen oder mit dem Rechte der Öffentlichkeit ausgestatteten Volks-, beziehungsweise Mittelschule mit mindestens „gutem“*) Gesamterfolg absolviert hat**), und zwar:

für den I. Jahrgang der Militär-Unterrealschule die 4 oder 5 Klasse einer Volksschule;

für den I. Jahrgang der Militär-Oberrealschule die 4 Klasse einer Mittelschule;
„ „ II. „ „ „ „ 5 „ „ „
„ „ III. „ „ „ „ 6 „ „ „

Bewerber für die Aufnahme in eine Militärakademie müssen nachweisen, das sie wenigstens sieben Klassen einer öffentlichen oder mit dem Rechte der Öffentlichkeit ausgestatteten Mittelschule (Realschule, Gymnasium oder Realgymnasium) mit mindestens „gutem“*) Gesamterfolg absolviert haben**).

Es wird ihnen obliegen, während ihrer militärakademischen Studien die etwa nicht abgelegte Reifeprüfung nach Möglichkeit nachzutragen.

Alle Aspiranten müssen sich einer Aufnahmsprüfung unterziehen. Die Militärischen Geschicklichkeiten, dann die Militärischen Übungen bilden keinen Gegenstand dieser Prüfung.

[1]) Exemplare dieses Bewerbungsausscheiben mit der Skizze über den Umfang der Aufnahmsprüfung können von der k. k. Hof- und Staatsdruckerei oder von der Hofbuchhandlung L. W. Seidel & Sohn in Wien bezogen werden.

*) Zur Feststellung des guten Gesamterfolges wird den Klassifikationsnoten ein Zahlenwert beigelegt, und zwar zählt: sehr gut 4, gut 3, genügend 2 Einheiten. Die Summe der Klassifikationseinheiten aller obligaten Unterrichtsfächer (ausschliesslich des Turnens und Singens) ist durch die Anzahl der Unterrichtsgegenstände zu dividieren. Beträgt der Quotient 2·4, so ist die Minimalleistung des guten Gesamterfolges erreicht.

**) Privatschüler haben sich, um gültige Zeugnisse zu erlangen, rechtzeitig der Prüfung an einer öffentlichen Schule zu unterziehen.

Die Skizze über den Umfang der Aufnamsprüfung liegt bei.

Eine Studiennachsicht wird nicht erteilt.

Jeder zur Aufnahmsprüfung einberufene Bewerber wird unmittelbar nach Eintreffen in der Anstalt hinsichtlich seiner körperlichen Eignung kommissionell untersucht. Die Kommission ist an den Befund des mit dem Aufnahmsgesuch beigebrachten ärztlichen Gutachtens nicht gebunden.

Nur die von der Kommission als körperlich geeignet befundenen Bewerber werden der Aufnahmsprüfung unterzogen. Die ungeeignet befundenen werden ihren Angehörigen sogleich zurückgestellt.

Aufnahmsgesuche.

Die nach Muster 1, beziehungsweise 2 oder 3 zu verfassenden Gesuche sind spätestens bis 31 Mai 1917 beim Kommando jener Anstalt einzubringen, in welche die Aufnahme angestrebt wird.

Die Gesuche sind von den gosetzlichen Vertretern der minderjährigen Bewerber zu unterschreiben oder mitzufertigen und sind ihuen die in den Mustern unter 1 bis 4, beziehungsweise 4 genannten Dokumente beizuschliessen.

Das ganzjährige Schulzeignis für das Schuljahr 1916/17, das ebenso wie das Zeugnis des I. Semesters den „guten“ Erfolg aufweisen muss, ist von den zur Aufnahmsprüfung einberufenen Bewerbern in die Anstalt mitzubringen.

In dem Gesuchen um Freiplätze ist die Dauer der Dienstzeit des Vaters des Bewerbers und sein Familienstand (Zahl, Alter, Versorgung etc. der Kinder) anzuführen.

Die Angehörigen eines jeden aufgenommenen Aspiranten, ohne Unterschied der Platzkategorie, übernehmen die Verpflichtung, mit Beginn eines jeden Schuljahres 28 Kronen als Schulgeld an die Anstaltskassa zu erlegen.

Um die Aufnahme können sich auch Standschützen und Freiwillige Schützen bewerben. Solche Bewerber sind laut Kriegsministerialerlass Abt. 2/W., Nr 15421 von 1915 (Erlass des k. k. Ministeriums für Landesverteidigung Präs. Nr. 12796 II. vom 3 August 1915), zwecks Ablegung der Aufnahmsprüfung zu beurlauben. Wenn jedoch der Eintritt in die Militärerziehung wegen körperlicher Nichteignung oder aus sonstigen Gründen tatsächlich nicht erfolgt, bleiben die Betreffenden weiter Standschützen, beziehungsweise Freiwillige Schützen.

B. Besondere Bestimmungen für:

a) Freiplätze.

Auf Freiplätze haben die ehelichen oder legitimierten Söhne der in nachstehenden fünf Gruppen genannten Personen österreichischer Staatsbürgerschaft Anspruch:

1. der Offiziere des Soldatenstandes der gesamten bewaffneten Macht, welche aktiv dienen oder dem Ruhe- oder Invalidenstand angehören;

2. der zur Verehelichung berechtigten Militärgeistlichen, die Auditore, Ärzte, Truppenrechnungsführer und Militär(Landwehr)beamten der gesamten bewaffneten Macht, welche aktiv dienen oder dem Ruhe- oder Invalidenstand angehören;

3. der Offiziere aller Standesgruppen, aller zur Verehelichung berechtigten Militärgeistlichen und Militär(Landwehr)beamten in der Reserve, im Verhältnis „ausser Dienst“ der gesamten bewaffneten Macht, dann im Verhältnis der Evidenz der Landwehr, nach einer mindestens zehnjährigen aktiven Militärdienszeit; wenn die Väter von Aspiranten vor dem Feinde gefallen oder den Kriegsstrapazen erlegen sind, so wird von der angegebenen Minimaldienstzeit abgesehen;

4. der in keine Rangklasse eingeteilten Gagisten, dann der Unteroffiziere des aktiven und des Invalidenstandes der gesamten bewaffneten Macht nach einer wenigstens zehnjährigen Präsenzdienstzeit und aus der während derselben geschlossenen Ehe;

5. der in eine Rangklasse eingeteilten aktiv dienenden oder pensionierten Hof- und Zivilstaatsbeamten, der Beamten der k. k. Staatsbahnen, der Ärzte und Beamten der Wiener k. k. Krankenanstalten, der Beamten des k. k. Versatz-, Verwahrungs- und Versteigerungsamtes in Wien und der dekretmässig bestellten Postmeister nach einer Gesamtdienstzeit von mindestens 20 Jahren.

In jeder Gruppe gehen Waisen nicht verwaisten Bewerbern im Anspruch voran.

Söhnen anderer österreichischer Staatsbürger als der in den vorstehenden fünf Gruppen genannten oder solcher, die den dort festgesetzten Bedingungen nicht voll entsprechen, können nur ausnahmsweise halbe*), ewentuell ganze Freiplätze nach Massgabe der Verfügbarkeit verliehen werden, wenn die betreffenden Aspiranten sich mit Vorzugs- oder mindestens mit „sehr guten“**) Schulzeugnissen ausweisen können und ihre finanzielle und sonstige Rücksichtswürdigkeit amtlich dargetan ist.

Der Fortgenuss eines so verliehenen Platzes wird von dem Erreichen eines zumindest „guten“ Gesamterfolges abhängig gemacht. Bei minderem Gesamterfolg tritt die Aberkennung der zugestandenen Begünstigung ein.

b) Zahlplätze.

In die Militär-Erziehungs- und Bildungsanstalten werden auch Zahlzöglinge aufgenommen. Das Kostgeld für ein Jahr ist für die Militärrealschulen mit 800 Kronen, für die Militärakademien mit 1600 Kronen festgesetzt. Dasselbe ist in zwei halbjährig im vorhinein fälligen Raten zu entrichten. Eine bereits erlegte Rate des Kostgeldes wird bei vorzeitigem Austritt eines Zöglings grundsätzlich nicht rückerstattet.

Das Schulgeld von 28 Kronen wird mit Beginn eines jeden Schuljahres gleichzeitig mit der ersten Rate des Kostgeldes gezahlt.

Ausserdem ist für jeden Zahlzögling im höchsten Jahrgang der Militärakademie mit der letzten Rate des Kostgeldes der für die Ausstattung des Zöglings im Falle seines Austrittes als Offizier jeweilig festgesetze Betrag zu erlegen.

Auf Zahlplätze in den k. k. Militärrealschullen und in der k. k. Franz Joseph-Militärakademie sowie in der k. u. k. Technischen Militärakademie mit der Widmung für die k. k. Landwehrartillerie haben Söhne aller österreichischen Staatsbürger Anspruch, jedoch erhalten talentierte Jünglinge mit guten Schulzeugnissen, insbesondere Söhne von Offizieren und von Militär(Kriegsmarine-, Landwehr)beamten, dann von Hof-, und Zivilstaatsbeamten den Vorzug.

Wien, im April 1916.

Vom k. k. Ministerium für Landesverteidigung.

*) Das von den Angehörigen eines auf einem „halben Freiplatz“ befindlichen Zöglings zu entrichtende Kostgeld beträgt jährlich in den Militärrealschulen 400 Kronen, in den Militärakademien 800 Kronen und ist in zwei halbjährig im vorhinein fälligen Raten zu erlegen. Gleichzeitig mit der ersten Rate ist das Schulgeld von 28 Kronen für das ganze Jahr auf einmal zu entrichten. Eine bereits erlegte Rate des Kostgeldes wird bei vorzeitigem Austritt eines Zöglings grundsätzlich nicht rückerstattet.

**) Der „sehr gute“ Gesamterfolg entspricht dem Zahlenwerte 3·4 im Sinne der Fussnote *) auf Seite 2 dieses Bewerbungsausschreibens.

Muster 1.

Aufnahmsgesuch um einen Freiplatz für hierauf voll anspruchberechtigte Aspiranten.

Stempel
2 Kronen

An

das Kommando der . . . . . .

in . . . .

Ich bitte um die Aufnahme meines Sohnes Josef N. in den I. Jahrgang der k. k. Militär-Ober(Unter)realschule (Franz Joseph-Militärakademie in Wien, k. u. k.

Technische Militärakademie mit der Widmung für die k. k. Landwehrartillerie) *) und um Beteilung desselben mit einem ganzen *) (halben Freiplatz. [*) Für den Fall, als nur mehr halbe Freiplätze oder nur Zahlplätze verfügbar sein sollten, bitte ich um Beteilung meines Sohnes mit einem solchen].

Als Aufnahmsdokumente schliese ich bei:

1. Den Tauf(Geburts)schein,
2. den Heimatschein,
3. das Schulzeugnis des I. Semesters des gegenwärtigen Schuljahres 1916/17 und und die ganzjährigen Schulzeugnisse für die Schuljahre 1915/16, 1914/15 und 1913/14,
4. das militär(landwehr)ärztliche Gutachten,

†) [5. die amtliche Bestätigung, dass ich in der Lage bin, die Kosten eines halben Freiplatzes *) (Zahlplatzes) und auch das erhöhte Kostgeld in der Militärakademie zu bestreiten].

Ich wünsche, dass mein Sohn die Aufnamsprüfung in deutscher (oder böhmischer u. dgl.) Sprache ablege ††).

Es ist mir bekannt, dass die Verleihung eines Platzes noch keineswegs die tatsächliche Aufnahme meines Sohnes in die Militärerziehung sichert, diese vielmehr erst nach erneuert konstatierter Tauglichkeit und erfolgreicher Ablegung der Aufnamsprüfung erfolgen kann.

Ich verplichte mich, nach Aufnahme meines Sohnes in die Militärerziehung das Schulgeld von jährlich 28 Kronen (sowie, im Falle der Verleihung eines halben Freiplatzes oder eines Zahlplatzes das jährliche halbe, beziehungsweise ganze Kostgeld von 400 Kronen, beziehunhsweise 800 Kronen an der Militärrealschule und 800, beziehungsweise 1.600 Kronen an per Militäerakademie regelmässig zu den vorgeschriebenen Terminen) an die Anstaltskassa abzuführen *) (dann seinerzeit den erst festzustellenden Betrag für die Ausstattung meines Sohnes im Falle seines Austrittes aus der Militärakademie als Offizier zu erlegen).

Weiter verplichte ich mich, eine Widmungsänderung für meinen Sohn nicht anstreben zu wollen.

**) Ich erkläre mich ferner mit einer vom Ministerium für Landesverteidigung eventuell beabsichtigten Zuteilnng meines Sohnes auf die Dauer seiner militärakademischen Studien zur k. u. k. Theresianischen Militärakademie in Wiener Neustadt bei Aufrechterhalten seiner Widmung für die k. k. Landwehr ausdrücklich einverstanden *) (und bitte um diese Zuteilung), (bitte jedoch, ihn nach Tunlichkeit in Wien zu belassen).

†) (Während der Zeit von . . . bis . . . (Juli und August) werde ich in N., ... gasse Nr. . . (Kuraufenthalt, Sommerfrische u.) wohnen).

Eine etwaige Änderung meiner Adresse werde ich dem Ministerium für Landesverteidigung direkt bekanntgeben.

N., am . . . . . 1917.

Einverstanden!
N., am . . . . 1917.
Franz N.
als Vormund.

Luise N.,
Oberstenswitwe,
wohnhaft in . . . . . . gasse Nr. . .

*) Nur das für den gegebenan Fall Zutreffende zu schreiben.
**) Nur in Gesuchen um Aufnahme in die k. k. Franz Joseph-Militärakedemie zu schreiben.
†) Nur zutreffenden Falles aufzunehmen.
††) Nur in Gesuchen um Aufnahme in die k. k. Militär-Unterrealschule zu schreiben.

Anmerkung. Das vor einer Militärsanitätsanstalt oder vom Chefarzt der Truppe (Anstalt) ausgestellte militärerztliche Zeugnis ist mit einer Stempelmarke von 3 K, die Zeugnisse anderer Behörden mit einer Stempelmarke von 2 K für jeden Bogen, die übrigen Beilagen, wenn dieselben nicht schon gestempelt sind, mit je einer 50 h. Stempelmarke zu stempeln.

Muster 2.

Aufnahmsgesuch um einen Zahlplatz.

An

Stempel
2 Kronen

das Kommando der . . . . . .

in . . . .

Ich bitte um Aufnahme meines Sohnes Adolf N. in den I. Jahrgang der k. k. Militär-Unter-(Ober)realschule (Franz Joseph-Militärakademie in Wien, k. u. k. Technische Militärakademie mit der Widmung für die k. k. Landwehrartillerie) *) und um Verleihung eines Zahlplatzes.

Als Aufnahmsdokumente schliesse ich bei:

1. Den Tauf(Geburts)schein;
2. den Heitmatschein;
3. das Schulzeugnis des I. Semesters des gegenwärtigen Schuljahres 1916/17 und die ganzjährigen Schulzeugnisse für die Schuljahre 1915/16, 1914/15 und 1913/14;
4. das militär(landwehr)ärztliche Gutachten;
5. die amtliche Bestätigung, dass ich in der Lage bin, die Kosten eines Zahlplatzes [**) und auch der erhöhte Kostgeld in der Militärakademie] zu bestreiten.

Ich wünsche, dass mein Sohn die Aufnahmsprüfung in deutscher (böhmischer u. dgl.) Sprache ablege ††).

Es ist mir bekannt. dass die Verleihung eines Platzes noch keineswegs die tätsächliche Aufnahme meines Sohnes in die Militärziehung sichert, diese vielmehr erst nach erneuert konstatierter Tauglichkeit und erfolgreicher Ablegung der Aufnahmsprüfung erfolgen kann.

Ich verpflichte mich nach Aufnahme meines Sohnes in die Militärerziehung zur regelmässigen Bezahlung des Kostgeldes von jährlich (**) 800 Kronen in der Militärrealschule und] 1.600 Kronen an der Militärakademie sowie zur seinerzeitigen Erlegung des erst festzustellenden Betrages für die Ausstattung meines Sohnes im Falle seines Austrittes aus der Militärakademie als Offizier, dan zur Bezahlung des Schulgeldes von jährlich 28 Kronen zu den vorgeschriebenen Terminen an die Anstaltskassa.

Weiter verpflichte ich mich, eine Widmungsänderung für meinen Sohn nicht anstreben zu wollen.

***) Ich erkläre mich ferner mit einer vom Ministerium für Landesverteidigung eventuell beabsichtigten Zuteilung meines Sohnes auf die Dauer seiner Militärakademischen Studien zur k. u. k. Theresianischen Militärakademie in Wiener Neustadt bei Aufrechterhalten seiner Widmung für die k. k. Landwehr ausdrücklich einverstanden *) (und bitte um diese Zuteilung), (bitte jedoch, ihn nach Tunlichkeit in Wien zu belassen).

†) [Während der Zeit von . . . . bis . . . . (Juli und August) werde ich in N., ... gasse Nr. (Kuraufenthalt, Sommerfrische u.) wohnen.] Eine etweige Änderung meiner Adresse werde in dem Ministerium für Landesverteidigung direkt bekanntgeben.

N., am . . . . . 1917.

Wilhelm N.,
Gutsbesitzer,
wohnhaft in N. . . . . . gasse Nr. . .

*) Das Zutreffende zu schreiben.
**) Entfällt in Gesuchen um Aufnahme in die Militärakademie.
***) Nur in Gesuchen und Aufnahme in die k. k. Franz Josef-Militärakademie zu schreiben.
†) Nur zutreffenden Falles aufzunehmen.
††) Nur in Gesuche um Aufnahme in die k. k. Militär-Unterrealschule zu schreiben.

Anmerkung: Die Stempelgebühren sind dieselben wie bei Muster 1.

Muster 3.

Aufnahmsgesuch um ausnahmsweise Verleichung eines (halben) Freiplatzes.

An

Stempel
2 Kronen

das Kommando der . . . . . .

in . . . .

Ich bitte um Aufnahme meines Sohnes Ferdinand N. in den I. Jahrgang der k. k. Militär-Unter (Ober)realschule (Franz Joseph-Militärakademie in Wien, k. u. k. Technische Militärakademie mit der Widmung für die k. k. Landwehrartillerie) †) und um ausnahmsweise Beteilung desselben mit einem ganzen (halben) Freiplatz.

Als Aufnahmsdokumente lege ich bei:

1. Den Tauf(Geburt)schein;
2. den Heimatschein meines Sohnes;
3. die Schulzeugisse des I. Semesters des gegenwärtigen Schuljahres 1916 17*) und die ganzjährigen Schulzeugnisse für die Schuljahre 1915/16, 1914/15 und 1913/14;
4. das militär(landwehr)ärztliche Gutachten;
5. den (die) amtliche Nachweis (se) meiner finanziellen **) und sonstigen Berücksichtigungswürdigkeit.

Ich wünsche, dass mein Sohn die Aufnahmsprüfung in deutscher (oder böhmischer u. dgl.) Sprache ablege ††).

Es ist mir bekannt, das die Verleihung eines Platzes noch keineswegs die tatsächliche Aufnahme meines Sohnes in die Militärerziehung sichert, diese vielmehr erst nach erneuert konstatierter Tauglichkeit und erfolgreicher Ablegung der Aufnahmsprüfung erfolgen kann.

Ich verpflichte mich nach Aufnahme meines Sohnes in die Militärerziehung das Schulgeld von jährlich 28 Kronen an die Anstaltskassa abzuführen (so wie im Falle der Verleihung eines halben Freiplatzes das halbe Kostgeld von jährlich 400 Kronen in der Militärrealschule und 800 Kronen in der Militärakademie regelmässig zu den vorgeschriebenen Terminen zu erlegen).

Weiter verpflichte ich mich, eine Widmuugsänderung für meinen Sohn nicht anstreben zu wollen.

Es ist mir ferner bekannt, dass meinem Sohne, falls er während seiner Militärerziehung einen geringeren als den „guten" Gesamterfolg erzielen sollte, die ausnahmsweise zugestandene Begünstigung aberkannt werden wird.

***) Ich erkläre mich ferner mit einer vom Ministerium für Landesverteidigung eventuell verfügten Zuteilung meines Sohnes auf die Dauer seiner militärakademischen Studien zur k. u. k. Theresianischen Militärakademie in Wiener Neustadt bei Aufrechterhalten seiner Widmung für die k. k. Landwehr ausdrücklich einverstanden †) (und bitte um diese Zuteilung). (bitte jedoch, in nach Tuhnlichkeit in Wien zu belassen).

Eine etwaige Änderung meiner Adresse werde ich dem Ministerium für Landesverteidigung direkt bekanntgeben.

N., am . . Mai 1917.

Doktor Wilhelm N.,
praktischer Arzt,
wohnhaft in N., ... gasse Nr. . .

) Dieses Schulzeugnis so wie das in die Anstalt mitzubringende ganzjährige vom Schuljahr 1916/17 müssen Vorzugszeugnisse sein oder mindestens einen „sehr guten" Gesamterfolg nachweisen. Dieser entspricht dem Zahlenwert 3·4 im Sinne der Fussnote) auf Seite 2 dieses Bewerbungsausschreibens.

**) Im Falle der Bewerbung um einen ganzen Freiplatz ist ein Miitellosigkeitszeugnis beizubringen. Den Gesuchen um einen halben Freiplatz ist die amtliche Bestätigung anzuschliessen, das der Bewerber nur in der Lage ist die Kosten eines solchen zu bestreiten.

***) Nur in Gesuchen um Aufnahme in die k. k. Franz Joseph-Miltärakademie zu schreiben.

†) Nur das Zutreffende zu schreiben.

††) Nur in Gesuchen um Aufnahme in die k. k. Militär-Unterrealschule zu schreiben.

Anmerkung. Die Stempelgebühren sind dieselben wei bei Muster 1.

(Beilage zum Bewerbungsausschreiben, Abt. III u, Nr. 228 vom Jahre 1917.)

Skizze,

über den

Umfang der Aufnahmsprüfungen.

I. Vorbemerkung.

Für die Aufnahme in die k. k. Militärrealschulen und in die Militärakademien ist nicht allein massgebend, dass die Bewerber den Minimalforderungen der Aufnahmsprüfung entsprechen, sondern es wird auch der Gesamteindruck der Bewerber, ihre Auffassungsfähigkeit, Lebhaftigkeit des Denkens und ihre Geschiklichkeit in der Wiedergabe des Wissens entsprechende Berücksichtigung finden.

In den k. k. Militärrealschulen und der k. k. Franz Joseph-Militärakademie ist der Unterricht in den nachbezeichneten Nationalsprachen der Monarchie, und zwar in der böhmischen, polnischen, ruthenischen, slowenischen und italienischen Sprache obligat, so zwar, dass jeder Zögling, beziehungsweise Militärakademiker eine dieser Sprachen — namentlich eine ihm noch nicht geläufige — zu lernen hat.

In der Technischen Militärakademie muss jeder Akademiker eine der Sprachen: böhmisch, polnisch, italienisch lernen.

Im Freihandzeichnen, das keinen Gegenstand der Aufnahmsprüfung bildet, sind entsprechende Kenntnisse für die Bewerber wünschenswert, weil sie deren Fortkommen begünstigen.

II. Sprache, in der die Aufnahmsprüfung abzulegen ist.

Die Bewerber für die k. k. Militär-Unterrealschule können die Aufnahmsprüfung in ihrer Muttersprache ablegen. Es ist jedoch im Interesse des besseren Fortkommens der Bewerber wünschenswert, dass sie der deutschen Sprache, als Unterrichtssprache an der k. k. Militär-Unterrealschule, soweit mächtig sind, um dem Unterricht mit Nutzen folgen zu können.

Die Bewerber sind durch den Vorsitzenden der Prüfungskommission vor Beginn der Prüfung ausdrücklich zu befragen, in welcher Sprache sie die Aufnahmsprüfung ablegen wollen.

Die Bewerber für die k. k. Militär-Oberrealschule und für die Militärakademien haben die Aufnahmsprüfung in deutscher Sprache abzulegen, der sie soweit mächtig sein müssen, dass die Möglichkeit eines Studienerfolges gesichert erscheint. Es ist ihnen jedoch gestattet, sich erforderlichenfalls zur Erleichterung der Darlegung ihres Wissens und ihrer Fähigkeiten auch ihrer Muttersprache zu bedienen.

III. Umfang der Aufnahmsprüfungen.

A) Für die k. k. Militär-Unterrealschule.

I. JAHRGANG.

Muttersprache. Dem Alter entsprechende Fertigkeit im Lesen (bei Ablegung der Prüfung in deutscher Sprache; Lesen der deutschen und lateinischen Schrift), Übung im mündlichen Gedankenausdruck. Mündliches Wiedergeben einfacher Erzählungen.

Elemente der Formenlehre. Unterscheidung der Hauptteile des einfachen Satzes. Kenntnis der wichtigsten Regeln der Rechtschreibung und praktische Anwendung dieser Regeln in einem einfachen Diktat.

Arithmetik. Sicherheit im Anschreiben und Aussprechen von Zahlen bis zu 7 Stellen. Kenntnis der Addition, Subtraktion, Multiplikation und Division ganzer Zahlen bei entsprechender Fertigkeit im praktischen Rechnen. Das kleine Einmaleins. Lösung von Kopfrechnungen der einfachsten Art.

Schönschreiben. Lesbare lateinische, bei Bewerber deutscher Zunge auch lesbare deutsche Kurrentschrift.

B) Für die k. k. Militär-Oberrealschule.

I. JAHRGANG.

Deutsche Sprache. Gründliche Kenntnis der Formenlehre und der wichtigsten Partien aus der Satzlehre, der Rechtschreibung und Zeichensetzung. Richtiges, deutliches Lesen. Fertigkeit in der schriftlichen Wiedergabe einfacher Erzählungen und Beschreibungen.

Geographie. Grundbegriffe der mathematischen und physischen Geographie in dem für die Unterstufe der Mittelschulen vorgeschriebenen Umfange.

Die Geographie der fünf Weltteile nach Lage und Umriss in orographischer, hydrographischer, ethnographischer und topographischer Hinsicht. Kenntnis der physischen und politischen Geographie von Österreich-Ungarn.

Geschichte. Kenntnis der wichtigsten Personen und Begebenheiten aus der Geschichte des Altertums, des Mittelalters und der Neuzeit. Genauere Kenntnis der Hauptmomente der Geschichte der österreichisch-ungarischen Monarchie.

Naturgeschichte. Kenntnis der wichtigsten Formen des Tier-, Pflanzen- und Mineralreiches und der wesentlichsten unterscheidenden Merkmale zu ihrer systematischen Einteilung.

Physik. Allgemeine Eigenschaften der Körper. Die Schwere und die Molekularkräfte. Grundbegriffe von der Bewegung der Körper, Wärme, Magnetismus, Elektrizität, Akustik und Optik.

Chemie. Kenntnis der hauptsächlichsten physikalisch-chemischen Grundgesetze und der für das praktische Leben wichtigsten Elemente und ihrer anorganischen Verbindungen.

Mathematik. Gründliche Kenntnis der sogenannten elementaren Mathemathik in dem Umfang, wie dieser für die Zivil-Unterrealschulen vorgeschrieben ist.

Arithmetik. Vertrautheit mit den gebräuchlichsten Operationen mit ganzen und gebrochenen, besonderen und allgemeinen Zahlen. Das Rechnen mit unvollständigen Zahlen; das abgekürzte Rechnen mit Dezimalzahlen. Die Lehre von den Verhältnissen und Proportionen mit besonderen und allgemeinen Zahlen. Die einfache und zusammengesetzte Regeldetri mit Anwendung der Schlussrechnung und der Proportion; die Prozentrechnung (von hundert) und die einfache Zinsenrechnung. Kopfrechnen. Quadrieren und Kubieren ein- und mehrgliederiger Ausdrücke sowie dekadischer Zahlen. Die Quadrat- und Kubikwurzel aus dekadischen Zahlen. Auflösung von Gleichungen ersten Grades mit einer oder mehreren Unbekannten.

Geometrie. Grundbegriffe der geometrischen Formenlehre und der Planimetrie. Geometrische Operationen mit Strecken. Die Lehre von den Winkeln und parallelen Geraden; die Lehre vom Dreieck; Kongruenz der Dreiecke, Vierecke und Vielecke. Die Kreislehre; Sehnen- und Tangentengebilde, die Kreisteilung und Konstruktion der regelmässigen Vielecke. Die Flächenberechnung, die Lehre von den flächengleichen Figuren nebst ihrer Verwandlung und Teilung, der pythagoräische Lehrsatz und das Wichtigste über die Ähnlichkeit geometrischer Figuren.

Die Elemente der Stereometrie: Gegenseitige Lage von Geraden und Ebenen, die körperliche Ecke, Körper und ihre Ausmessung (Prisma, Zylinder, Pyramide, Kegel, Kugel und die regelmässigen Körper); Konstruktion und Eigenschaften der Regelschnittlinien.

Geometrisches Zeichnen. Entsprechende Übung im Gebrauch der Zeichenutensilien bei Lösung einfacher Konstruktionsaufgaben.

Französiche. Laut- und Leselehre. Grundelemente aller Redeteile. Die Hilfszeitwörter „avoir" und „être" sowie die Hauptzeiten der regelmässigen Konjugationen.

Bei Aspiranten, welche diese Sprache lehrplanmässig gelernt haben, wird ein milderer Massstab angelegt.

Schönschreiben. Gut lesbare, gefällige und fliessende deutsche und lateinische Kurrentschrift.

II. JAHRGANG.

Deutsche Sprache. Gründliche Kenntnis der Wort- und Satzlehre sowie der Orthographie. Richtiges deutliches Lesen und individuelle Wiedergabe des Gelesenen. Einige Fertigkeit in der selbständigen Verfassung einfacher konkreter Aufsätze.

Im Umfange wie für die Aufnahme in den I. Jahrgang. Ausserdem eingehendere Kenntnis der Länderkunde der fremden Erdteile bei Hervorhebung der Beziehungen zu Europa und namentlich zur österreichisch-ungarischen Monarchie.

Geschichte. Wie für die Aufnahme in den I. Jahrgang, jedoch mit entsprechend höheren Anforderungen hinsichtlich der Kenntnisse der Geschichte des Altertums und des Mittelalters bei besonderer Berücksichtigung des pragmatischen Zusammenhanges der Begebenheiten und der kulturhistorischen Momente.

Naturgeschichte. Botanik. Kenntnis der Gruppen des Pflanzenreiches in ihrer natürlichen Anordnung auf Grund des äusseren und (wo nötig) inneren Baues und der Lebensverrichtungen der Pflanzen im allgemeinen.

Kenntnis des Baues und der Fortpflanzung der Sporenpflanzen und deren wichtigsten Vertreter, namentlich jener, die im Haushalte der Natur und der Menschen eine wichtige Rolle spielen. Beschreiben der einheimischen Koniferen. Die wichtigsten Familien der Mono- und Dikotyledonen mit besonderer Berücksichtigung von Nutzen und Schaden.

Zoologie und Mineralogie im Umfange, wie für die Aufnahme in den I. Jahrgang.

Ppysik. Im Umfange wie für die Aufnahme in den I. Jahrgang.

Chemie. Eingehendere Kenntnis der wichtigsten Begriffe und theoretischen Lehr- und Erfahrungssätze der allgemeinen Chemie, genauere Kenntnis der Eigenschaften, dann des Vorkommens, der Darstellung und der praktischen Verwendbarkeit von Wasserstoff, Sauerstoff, Stickstoff, Kohlenstoff sowie der wichtichsten Verbindungen dieser Elemente; analoge Behandlung von Chlor, Brom, Jod, Fluor, Schwefel, Bor, Phosphor, Arsen, Antimon, endlich von Silizium.

Kurze allgemeine Charakteristik der Metalle. Vorkommen, Darstellung, Eigenschaften und Anwendung derjenigen Metalle und Metallverbindungen, die in theoretischer oder praktischer Hinsicht besonders beachtenswert sind.

Mathematik. Arithmetik. Im Umfange wie für die Aufnahme in den I. Jahrgang. Überdies Kenntnis der Lehre von den Potenzen und Wurzeln; Auflösung von Gleichungen zweiten Grades und einfachsten Gleichungen höherer Grade, die sich auf quadratische zurückführen lassen, mit einer Unbekannten; einfachste Gleichungen zweiten Grades mit zwei Unbekannten; Logarithmen.

Geometrie. Im Umfange wie für die Aufnahme in den I. Jahrgang.

Darstellende Geometrie. Die wichtigsten Lehrsätze über die Lagebeziehungen zwischen Geraden und Ebenen unter gelegentlicher Berücksichtigung der Kreuzrissebene.

Die Fundamentalaufgaben der darstellenden Geometrie über Punkte, Gerade und Ebenen unter gelegentlicher Berücksichtigung der Kreuzrissebene.

Darstellung regelmässiger Prismen und Pyramiden von vorgeschriebener Gestalt und Lage samt ihren Schatten; Ermittelung ebener Schnitte von Prismen und Pyramiden oder anderer ebenflächiger Körper; Aufsuchen der Durchdringungsfigur zweier solcher Körper in den einfachsten Fällen.

Französische Sprache. Lesen und Übersetzen eifacher Lesestücke; Elemente der Formenlehre aller Redeteile; die regelmässigen sowie Kenntnis der gebräuchlichsten unregelmässigen Zeitwörter; entsprechender Wortvorrat.

III. JAHRGANG.

Deutsche Sprache. Kenntnis der Gramatik und Rechtschreibung, dann des Lesens u. s. w. wie für den II. Jahrgang. Kenntnis der Deutschen Literatur und deren bedeutenster Werke von den Anfängen bis zu Schillers Tod. (Von den klassischen Dramen Kenntnis von Lessings Minna von Barnhelm, Goethes Götz und Egmont, Schillers Maria Stuart, Jungfrau von Orleans und Wilhelm Tell, dann eines Jugenddramas dieses Dichters). Fertigkeit in der selbständigen Verfassung konkreter Aufsätze. (Beschreibung, Schilderung, konkrete Abhandlung).

Geographie. Im Umfange wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang. Überdies eingehendere Kenntnis der Geographie Europas.

Geschichte. Im Umfange wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang. Ausserdem Kenntnis der wichtigsten historischen Ereignisse bis zum Jahre 1815 im pragmatischen Zusammenhang bei besonderer Berücksichtigung der Kulturgeschichte.

Naturgeschichte. Botanik und Mineralogie im Umfange wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang.

Zoologie. Kenntnis des Aufbaues des menschlichen Körpers und der Gruppen des Tierreiches in ihrer natürlichen Anordnung auf Grund des äusseren und inneren Baues und der Lebensverrichtigungen der Tiere in allgemeinen.

Physik. Im Umfange wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang, jedoch mit eingehenderen Kenntnissen aus der Mechanik und der Wärmlehre.

Chemie. Im Umfange wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang. Überdies Begriff einer organischen Verbindung. Atomistischen Verhältnisformel, Molekularformel, empirische und rationelle Formel.

Die Hauptvertreter der Zyanverbindungen. Von den aliphatischen Verbindungen der bedeutendsten Derivate der Kohlenwasserstoffe der Methan-, Aethylen- und Azethylenreihe, die natürlichen Fette (Seifen und Kerzen), Kohlenhydrate (Gärungserscheinungen).

Von den zyklischen Verbindungen die wichtigsten Derivate des Benzols, Toluols, der Xylole, des Di- und Triphenylmethans, des Naphtalins und Anthrazens mit Hinweis auf die Teerfarben.

Einige Terpene, das Wichtigste über die heterozyklischen Verbindungen, insbesondere Pyridikörper, Alkaloide und Eiweisssubstanzen.

Mathematik. Arithmetik. Wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang. Überdies einfachste logarithmische und Exponentialgleichungen; arithmetische und geometrische Progressionen, Zinseszins- und Rentenrechnung.

Goniometrie, ebene und sphärische Trigometrie. Eingeschaften und Beziehungen der Winkelfunktionen, ihre graphische Darstellung. Auflösung rechtwinkeliger und schiefwinkeliger Dreiecke. Grundlehren der sphärischen Trigometrie; Auflösung des rechtwinkeligen Kugeldreiecks unter Anwendung der Napierschen Gedächtnisregel; Auflösung des schiefwinkeligen Kugeldreiecks in wesentlichen beschränkt auf den Sinussatz und die Konsinussätze.

Darstelende Geometrie. Wie für die Aufnahme in den II. Jahrgang. Hiezu Darstellung des Kreises, von Zylindern und Kegeln (hauptsächlich Drehzylindern und Drehkegeln) und daraus zusammengesetzten Körperformen auch im Schrägriss.

Berührungsebenen an Kegel- und Zylindeflächen. Ebene Schnitte, Netze und leichtere Durchdringungen dieser Flächen. Schattenkonstruktionen für Parallelbeleuchtung. Konstruktion und Projektien der Kegelschnittslinien.

Darstellung der Kugel, ihre ebene Schnitte und Berührungsebenen; Konstruktion der Eigeschattengrenze und des Schlagschattens auf Ebenen für Parallel- und Zentralbeleuchtung.

Frarzösische Sprache. Im Umfange wie für den II. Jahrgang, dazu Grundzüge der Syntax.

C. Für den I. Jahrgang*) der Militärakademien.

Deutsche Sprache. Aufsatz über ein Thema des allgemeinen Wissens bei Einhaltung einer eineinhalb- bis zweistündigen Arbeitszeit. Aspiranten nichtdeutscher Zunge müssen die Gramatik in jenem Umfang beherrschen, der sie zum logischen Satzbau befähigt.

Geographie. Kenntnis der physischen und politischen Geographie Europas, insbesondere der österreichisch-ungarischen Monarchie und der Nachbarstaaten.

Algemeine Kenntnis der übrigen Erdteile, mit besonderer Berücksichtigung der europäischen Kolonien.

Richtige Begriffe aus der mathematischen und physikalischen Geographie.

Geschichte. Die Kenntnis der Geschichte Österreichs und Ungarns in ihrer gesamten historischen Entwicklung.

Die Kenntnis der wichtigen historischen Begebenheiten aus der allgemeinen Weltgeschichte (Altertum, Mittelalter und Neuzeit).

Mathematik.**) Arithmetik und Algebra einschliesslich der Auflösung von Gleichungen zweiten Grades mit einer und zwei Unbekannten.

Für die Technische Militärakademie auch noch die arithmetischen und geometrischen Reihen.

Geometrie: Planimetrie, Stereometrie und ebene Trigonometrie.

Allgemeine und besondere Eigenschaften der Körper; Mechanik fester, flüssiger und gasförmiger Körper; Wellenlehre, Akustik, Optik.

---

*) Die Aufnahme in einen höhören Jahrgang findet sich statt.

**) Auf die Fertigkeit in der Ausführung arithmetischer und algebraischer Operationen, besonders bei Lösung von Gleichungen sowie auf genaue Kenntnis der wichtigsten Formeln der Geometrie und der ebenen Trigonometrie und Fertigkeit im Gebrauch der Logarithmen wird besonderes Gewicht gelegt.

Franz Joseph Militärakademie:

Technische Militärakademie:

Chemie.	Chemische Grundgesetze; Atom-, Molekular- und Valenzlehre. Struktur und Wesen der Hauptarten der chemischen Verbindungen. Chemische Schreibweise. Eigenschaften, Vorkommen und Bedeutung der wichtigsten Metalle und Nichtmetalle. Zusammensetzung, Eigenschaften, Vorkommen und Bedeutung der wichtigsten unorganischen Verbindungen. Zusammensetzung der atmosphärischen Luft; von den organischen Verbingungen: Petroleum; Fettkörper und verwandte Substanzen, mit bosonderer Berücksichtigung der Kohlenwasserstoffe und Alkohole; Benzolgruppe.
Darstellende Geometrie.	Darstellung der Punkte, Geraden und Ebenen, Bestimmung der Schnittgeraden zweier Ebenen und der Schnittpunkte von Geraden mit Ebenen. Drehung von Punkten, Geraden und Ebenen um gegebene Achsen. Darstelluug der von Geraden begrenzten ebenen Gebilde. Darstellung von Pyramiden und Prismen; Konstruktion ihrer ebenen und gegenseitigen Schnitte, des Selbst- und Schlagschattens. Darstellung des Kreises.

IV. Schlussbemerkung.

Es wurde die Beobachtung gemacht, dass Gymnasiasten einzelne für sie neue Gegenstände (z. B. Französische Sprache, Chemie, darstellende Geometrie) erst kurz vor der Aufnahmsprüfung, d. h. in einem Zeitraume von 6 bis 8 Wochen, zu bewältigen versuchten. Es ist klar, dass ein solches Bemühen nur mit einem Misserfolg enden kann.

Obwieszczenie

c. k. galicyjskiego Namiestnictwa z 5 maja 1917 L. 11222/4886/XVII. w sprawie wprowadzania zwierząt i produktów zwierzęcych z Bośni i Herzegowiny.

Ze względu na obecny stan chorób stadnych w Bośnii i Herzegowinie c. k. Namiestnictwo, uchylając swe obwieszczenie z dnia 4 kwietnia 1917 L. 8177/3523/XVII. zarządza na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 24 kwietnia1917 L. 18812 względem wprowadzania zwierząt z Bośni i Herzegowiny co następuje, a mianowicie, z powodu panującego pomoru świń zakazuje się wprowadzania świń z powiatów: Gracanica i Krupa.

Pod względem wprowadzania bitych świń w stanie niepoćwiartowanym, obowiązują nadal dotychczasowe przepisy.

Przekroczenia niniejszego obwieszczenia karane będą według ustawy z 6 sierpnia 1909 Dz. p. p. L. 177 przy zastosowaniu przepisów §§ 71, 72 i 73 tej ustawy, oraz odnośnego rozporządzenia wykonawczego.

To podaje się do powszechnej wiadomości.

C. k. Namiestnictwo. (1941)

Licytacye.

E. 1748/14 (44). Strona zobowiązana Józef Proener w Lipniku. Edykt licytacyjny oraz wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. Na wniosek strony egzekwującej Jana Mieszczaka w Lipniku odbędzie się dnia 16 maja 1917, o godz. 10 przed południem, w biurze Nr. 15, na zasadzie zatwierdzonych warunków licytacya następujących realności lwh. 1/2 162 realność z parcel gruntowych się składająca ks. gr. gm. Straconka. Wartość szacunkowa 404 kor. 25 hal. Najniższa oferta wynosi 269 kor. 50 hal. Poniżej najniższej oferty sprzedaż nie nastąpi.

C. k. Sąd powiatowy, Oddział IV.

Biała, dnia 16 marca 1917. (1945)

E. 677/14. Strona zobowiązana Teresa Czauderna gospodyni w Lipniku. Na wniosek strony egzekwującej Kasy oszczędności miasta Białej przez adwokata dr. Plessnera odbędzie się dnia 15 maja 1917, o godz. 10 przed południem, w biurze Nr. 15 na zasadzie obecnie zatwierdzonych warunków licytacya następujących realności lwh. 1/4 112 i 1/2 596 realność włościańska z zabudowaniami ks. gr. gm. Lipnik. Wartość szacunkowa 1303 kor. 50 hal. Najniższa oferta wynosi 922 kor. 34 hal. Poniżej najniższej oferty sprzedaż nie nastąpi.

C. k. Sąd powiatowy, Oddział IV.

Biała, dnia 15 marca 1917. (1944)

Powiatowa Kasa oszczędności

w Ropczycach.

Na podstawie uchwały wydziału tut. Kasy oszczędności, obniża się oprocentowanie wkładek oszczędności z dotychczasowych 4%

na 3¾%

począwszy od dnia 1 lipca 1917.

Reflektujący na zwrot swych wkładek, mogą je po myśli § 11 statutu odebrać w czasie od 1 do 30 czerwca br. bez wypowiedzenia.

(1865 2—3)

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie.

do L. 151/23 III. 1917. (1934 1—2)

Rozpisanie budowy.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie zamierza rozdać w drodze ogólnego przetargu wykonanie drewnianej konstrukcyi dachowej nad okrągłą remizą dla lokomotyw o 15 stanowiskach na stacyi Lwów.

Należycie ostemplowane oferty (2 korony od arkusza) należy wnieść wyłącznie tylko na przepisanych na ten cel formularzach w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na drewnianą konstrukcyę dachową nad okrągłą remizą dla lokomotyw na stacyi Lwów do l. 151/23 III. — 1917“ najpóźniej do 21 maja 1917 o godzinie 12 w południe w protokole podawczym podpisanej c. k. Dyrekcyi kolei państwowych lub też przesłać je pocztą jako polecone przesyłki tak, ażeby w oznaczonym terminie także nadeszły.

W artykule VI. formularza ofertowego należy wyraźnie cyframi i słowami podać termin wykończenia, który w równej mierze jak wysokość cen ofertowych przy oddaniu robót będzie miarodajnym.

Alegaty dotyczące tych robót jakoteż pouczenie o obowiązkach opłaty stempli i należytości, ciążących na oferencie, względnie na przedsiębiorcy, zawierającym umowę z c.k. Skarbem przy rozdawnictwie dostaw i robót państwowych można przejrzeć w gmachu c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie III. piętro drzwi Nr. 330 gdzie także otrzyma się na żądanie formularze ofert. Kopię planów nabyć można po cenie 30 h. od formatu, kopię zaś druków po 20 h. od arkusza.

Otwarcie wniesionych lub nadesłanych ofert, przy którem obecni być mogą oferenci, nastąpi 21 maja 1917 o godzinie 3 po południu.

Wadyum, które w razie przyjęcia oferty służyć ma jako kaucya, wynosi 5 prc. oferowanej kwoty budowlanej; złożyć je zaś należy w kasie podpisanej c. k. Dyrekcyi kolei państwowych równocześnie z wniesieniem lub nadesłaniem ofert, co do których oferenci pozostają w słowie do 30 czerwca 1917 włącznie, w ciągu tego czasokresu nastąpi oddanie robót.

Oferty wniesione nie na przepisanych formularzach lub też nie odpowiadające warunkom rozpisania, dalej oferty, na których zabezpieczenie nie złożono wadyum, wreszcie oferty któreby nadeszły po upływie terminu wniesienia, nie będą uwzględnione.

Lwów, w kwietniu 1917.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie.

L. 623/IV. 1917.

Ogłoszenie przetargu ofertowego.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie rozpisuje przetarg na dostawę następujących towarów, a mianowicie:

1. Stal narzędziowa i sprężyny stalowe.
2. Materyały żelazne, śruby, splinty, nity, gwoździe.
3. Rozmaite odlewy.
4. Pilniki i nasiekanie starych pilników.
5. Części składowe do latarń i lamp z blachy cynkowej.
6. Materyały kancelaryjne.
7. Narzędzia dla budowy i konserwacyi kolei.

Okres dostawy trwa od 1 lipca 1917 do 31 grudnia 1917. Dostawa materyałów ma być uskuteczniona w odnośnym okresie w miarę zapotrzebowania na podstawie zamówień częściowych. Formularze ofertowe jakoteż ogólne i dotyczące szczegółowe warunki dostawy można otrzymać w c. k. Dyrekcyi kolei państw. we Lwowie lub zażądać ich przysłania pocztą. Ceny należy podać opłatnie w jakiejkolwiek stacyi c. k. kolei państwowych wraz z wszelkimi kosztami i należytościami ubocznemi.

Kaucya: Oferenci, którym zostanie oddana dostawa, będą obowiązani złożyć w kasie c. k. Dyrekcyi kolei państw. we Lwowie kaucyę w wysokości 5% wartości otrzymanej dostawy.

Termin wnoszenia ofert: Oferty, które winny być wygotowane tylko na przepisanych formularzach, należy wraz z ewentualnymi dodatkami ostemplować po 2 kor. za arkusz, zapieczętować, zaopatrzyć napisem „Oferta na dostawę towarów do L. 623/IV. 1917“ i wnieść do c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie najpóźniej do dnia 31 maja b. r. do 12 godz. w południe.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 1 czerwca b. r. o godzinie 9 przed południem w budynku c. k. Dyrekcyi kolei państw. we Lwowie, ul. Zygmuntowska 1.

Oferenci mogą być obecni przy otwarciu ofert. Oddanie dostawy nastąpi w przeciągu 4 tygodni, licząc od końca terminu wnoszenia ofert. Aż do tej chwili pozostają oferenci w słowie.

Oferty nie odpowiadające powyższym warunkom nie będą uwzględnione.

C. k. Dyrekcyi przysługuje prawo rozdania dostawy w częściach, jak i w całości, jakoteż całkowitego nieuwzględnienia ofert bez podania powodu.

We Lwowie, w maju 1917.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych.

K. k. Staatsbahndirektion Lemberg.

(1891)

Bekanntmachung der Lieferungsausschreibung.

Die k. k. Staatsbahndirektion Lemberg bringt nachstehende Lieferung zur Ausschreibung.

1. Werzeugstahl und sonstige Trag- und Volutfedern.
2. Diverse Eisenwaren als Gewebe, Geflechte, Ketten, Muttern, Nägel, Nieten, Schrauben aller Art, Seile, Splinte, Drahtstifte.
3. Roheisenabgüsse aller Art, Abgüsse aus Temper- und Weicheisen.
4. Feilen, sowie Aufhauen abgenützter Feilen.
5. Lampen und Laternen-Bestandteile.
6. Kanzleimaterialien.
7. Werkzeuge für Bahnerhaltungsdienst.

Die Lieferungsperiode dauert vom 1 Juli 1917 bis zum 31 Dezember 1927. Die Lieferung wird innerhalb der bezüglichen Periode nach Massgabe des eintretenden Bedarfes auf Grund von Teilbestellungen zu bewerkstelligen sein. Offertbehelfe: Offertformularien sind ebenso wie die allgemeinen und die besonderen Lieferungsbedingnisse bei der k. k. Staatsbahndirektion Lemberg zu beziehen oder per Post zu beziehen. Die Preise sind franko einer Station der k. k. osterr. Statsbahnen inklusive aller Spesen und Nebengebühren zu notieren.

Die Kaution wird im Falle des Lieferungszuschlages in der Höhe von 5% des Gesamtwertes der erstandenen Lieferung bei der Kassa der k. k. Staatsbahndirektion Lemberg zu erlegen sein.

Einreichungstermin: Die Offerten, zu deren Verfassung ausschliesslich die hiezu aufgelegten Formularien benützt werden müssen, sind samt etwaigen Beilagen mit je einer Stempelmarke von 2 Kronen per Bogen zu versehen, versiegelt und mit der Aufschrift „Offert für die Lieferung von diversen Materislien sd Zahl 623/IV. 1917“ bei der k. k. Staatsbahndirektion Lemberg bis spätestens 31 Mai 1917, 12 Uhr mittags, einzubringen.

Die Offerteröffnung findet am 1 Juni 1917, um 9 Uhr Vormittags, bei der k. k. Staatsbahndirektion Lemberg statt.

Jeder Offerent hat das Recht dieser kommissionellen Offertöffnung persönlich beizuwohnen.

Die Zuschlagserteilung erfolgt binnen 4 Wochen vom Schlusstermine der Offerteinreichung an gerechnet und bleiben die Offerenten bis zu diesem Zeitpunkte an ihre Angebote gebunden.

Der k. k. Staatsbahndirektion steht das Recht der geteilten Vergebung wie nicht minder der allfälligen Zurückweisung aller Angebote, ohne Angabe der Gründe zu.

Lemberg, im Mai 1917.

Die k. k. Staatsbahndirektion Lemberg.

K. k. Nordbahndirektion.

Z. 1247/2 IV. 1917. (1896)

Lieferungsausschreibung.

Bei der k. k. Nordbahndirektion wird die Lieferung der nachstehend verzeichneten Materialen für die Zeit vom 1 Juli 1917 bis 31 Dezember 1917 im Offertwege vergeben:

1. Einige Walzfabrikate als: Blank gezogenes Eisen, Elektrofeinkorneisen, Federstahl und Volutfedern.
2. Diverse Eisenwaren als: Gewebe, Geflechte, Muttern, Nägel, Nieten, Schrauben, Splinte, Drahtstifte etz.
3. Roheisenabgüsse aller Art, dann Stahlguss, Temperguss und Weichguss.
4. Bestandteile aus Schmiedeeisen und Stahl für Farbetriebsmittel.
5. Werkzeuge und Inventarien für den Werkstätten- und Zugförderungsdienst und zwar:
   a) Werkzeuge für Schlosser, Schmiede und Dreher.
   b) Spänglerwaren.
   c) Holzwaren und Holzgeräte.
   d) Schaufeln, Haken und Spiesse.
   e) Feilen (neu und Aufhauen).

Nähere Angaben über die benötigten Quantitäten und Materialgattungen sind aus den Offertformularien zu entnehmen, welche ebenso wie die allgemeinen und besonderen Lieferungsbedingnisse beim Büro IV/5 der k. k. Nordbahndirektion in Wien (II. Nordbahnstrasse 50) eingesehen, behoben oder bezogen werden können, wobei jeder Offerent anzugeben hat, aus welche von vorstehend unter 1 bis 5 angeführten Materialien er zu offerieren beabsichtigt.

Die Skizzen-Zusammenstellungen für die sub 2, 4 und 5 angeführten diversen Eisenwaren und für die Bestandteile aus Schmiedeeisen und Stahl bleiben dieselben wie sie den diesbezügl. bisherigen Nordbahnverträgen Z. 3060—IV—1915, Z. 1891—IV—1916, Z. 560—IV—1917, Z. 1808—IV—1916, Z. 2706—IV—1916, Z. 2710—IV—1916 und Z. 3106—IV—1916 zugrunde gelegen sind und haben daher, wo sie sich in den Händen von Offereuten befinden, auch für diese Ausschreibung volle Giltigkeit.

Die Offerte, zu deren Verfassung die hiezu aufgelegten Offertformularien benützt werden müssen, sind per Bogen mit einem Zwei Kronnen Stempel versehen, versiegelt und mit der Aufschrift

„Offert für Lieferung von
1) Walzfabrikatte als: Blank gezogenes Eisen, Elektrofeinkorneisen, Federstahl und Volutfedern.
2) Diverse Eisewaren als: Gewebe, Geflechte, Murtern, Nägel, Nieten.
3) Roheisenabgüsse aller Art, dann Stahlguss, Temperguss und Weichguss.
4) Bestandteile aus Schmiedeeisen und Stahl für Fahrbetriebsmittel.
5) Werkzeuge und Inventarien für den Werkstätten- und Zugförderungsdienst und zwar: a) Werkzeuge für Schlosser, Schmiede und Dreher; b) Spänglerwaren; c) Holzwaren und Holzgeräte; d) Schaufeln, Haken und Spisse; e) Feilen (neu und Aufhauen)" beim Einreichungsprotokoll der k, Nordbahndirektion bis längstens **31 Mai 1917 12 Uhr mittags** einzubringen.

Die Preise sind franko einer Station der k. k. österr. Staatsbahnen inklusive aller Spesen zu notieren.

Der Offerent hat das Recht, der am 1 Juni l. J. um 9 Uhr vormittags bei der Abteilung IV. der k. k. Nordbahndirektion stattfindenden kommissionelle Offerteröffnung anzuwohnen.

Der k. k. Nordbahndirektion steht es frei, die Offerte rücksichtlich der ganzen offerierten Mönge oder nur eines Teiles derselben anzunehmen, oder sie ganz abzulehnen. Offerte, welche nach dem vorgenannten Termine eingebracht werden, oder sonst den Bestimmungen dieser Ausschreibung nicht etsprechen, bleiben unberücksichtigt.

Von dem Erlage eines Vadiums wird Abgesehen, doch haben die Ersteher einer Lieferung nach erfolgtem Zuschlage auf ev. Verlangen eine Kaution von 5% des Wertes der erstandenen Lieferung zu erlegen.

Wien, im Mai 1917.

K. k. Nordbahndirektion.

K. k. Staatsbahndirektion Stanislau derzeit in Stryj.

Zl. 459/1 III. S.

Lieferungsauschreibung.

Im Offertwege gelangt für das zweite Halbjahr 1917 die Lieferung des auf den Linien der k. k. Staatsbahndirektion Stanislau erforderlichen Bedarfes an „harten Oberbauschwellen" der Type 2 von 2·50 m. Länge und der Eichenschwellen der Type 3 von 2·30 m. Länge, sowie der Eichenbrücken und Extrahölzer zur Vergebung.

Unter den Schwellen der Type 2 können höchstens 10 Prc. der Type 2 a) geliefert werden.

Die Oberbauschwellen nach Type 2 müssen abweichend von den Bestimmungen der speziellen Bedingnisse für die Lieferung von Oberbauschwellen Auflage 1910 — 16 cm. und die der Type 2 a) — 18 cm. obere Auflagefläche haben.

Jeder Offerent hat die von ihm zur Lieferung angebotene Anzahl von Schwellen unter Bezeichnung der Holzgattung und Type im Offert anzugeben.

Die Ablieferung der Eichen-Oberbauschwellen muss zu den in bezüglichen Offertformularien festgesetzten Terminen affektuiert werden.

Wieters gelangen zur Ausschreibung:

2. Weiches und hartes Schnittmateriale wie Bretter, Pfosten und Kanthölzer ferner.
3. Eichenbrückenhölzer, Eichenextrahölzer kantig und Eichenextrahölzer trapezförmig nach Bedarf, in allen erforderlichen Dimensionen und nach jeweilig auszustellenden Bestellscheinen.
4. Chemische Naturprodukte und Farben.
5. Diverse Holzmaterialien: Stiele, Rutenbesen etz.
6. Diverse Eisenwaren: Draht, Nägeln, Geflechte etz.
7. Spenglerwaren.
8. Eisenabgüsse (Bremsklötze, Lagerhäuse) etz.
9. Schmiedeiserne Bestandteile für Fahrbetriebsmittel.
10. Volutfedern.

Nähere Angaben über die zur Vergebung gelangenden Quantitäten und Materialgattungen der Gruppen 3 bis 10 sind aus den bezüglichen Offertformularien zu entnehmen.

Die auf diese Lieferung bezughabenden Offertformularien, sowie die allgemeinen und besonderen Lieferungsbedingnisse können bei der gefertigten k. k. Staatsbahndirektion eingesehen: behoben oder gegen Einsendung des Portos per Post bezogen werden.

Die Offertbehelfe für Schwellen und Bauhölzer werden jedoch nur gegen Erlag beziehungsweise Einsendung des Betrages von 2 Kronen, an die k. k. Staatsbahndirektionskassa in Stryj, ausgefolgt.

Die diesbezüglichen auf vorerwähnten Formularien ausgefertigten Offerte mit je 2 Kronen Stempelmarke per Bogen versehen, sind versiegelt mit der Aufschrift: „Offert für Lieferung von diversen Materialien für das zweite Halbjahr 1917" längstens bis 31 Mai l. J. 12 Uhr mittags bei der k. k. Staatsbahndirektion Stanislau, derzeit in Stryj einzubringen.

Die Preise der zu liefernden Oberbauschwellen Type 2 a) sowie der Brücken- und Extrahölzer sind franko Waggon einer oder mehrerer namentlich anzuführenden Stationen der k. k. Staatsbahnen in Galizien inclusive aller Spesen anzugeben und werden in diesen Stationen die für die Ablagerung der zu liefernden Schwellen und Hölzer erforderlichen Depotplätze dem Lieferanten nur nach Tunlichkeit zur Verfügung gestellt.

Die qualitative Übernahme der Oberbauschwellen Typ. 2 erfolgt in der Einlieferungsstation, der Lieferant ist jedoch verpflichtet, diese Schwellen auf eigene Gefahr terminmässig im frachtfreien Regiewege nach den Bestimmungsstationen abzusenden, wo die quantitative Übernahme erfolgt.

Die definitive Übernahme der Brücken- und Extrahölzer sowie der Schnittmaterialien erfolgt in der Ablieferungsstation und ist der Lieferant verpflichtet, dieselben von der Einlieferungsstation an die einzelnen Bahnerhaltungssektionen zu verladen und im frachtfreiem Regiewege auf eigene Gefahr abzusenden. Eine prov. Übernahme in der Einlieferungsstation ist jedoch zulässig.

Die Offerenten haben anzugeben, ob sie auf Enthebung ihrer Angestellten vom Militärdienste, auf Beistellung von Kriegsgefangenen etz. reflektieren, wobei bemerkt wird, dass für die Zuweisung der Lieferung die geringsten Ansprüche in dieser Beziehung, ausschlaggebend sein werden.

Zur Sicherstellung der Angebote über Oberbauschwellen, Brücken- und Extrahölzer und Schnittmateriales haben die Offerenten bei Vorlage der bezüglichen Offerte gleichzeitig ein Vadium in der Höhe von 5 Prozent des Lieferungswertes im barem Gelde, oder in den sub. Art. 6 Punkt 5 der allgemeinen Lieferungsbedingnisse angegeben Wertpapieren bei der Kassa der k. k. Staatsbahndirektion Stanislau derzeit in Stryj zu hinterlegen.

Die Lieferung der übrigen ausgeschriebenen Materialien wird in Teilpartien auf Grund von Einzelbestellungen zu erfolgen haben.

Die Angebote können sich auf den ganzen Bedarf oder auf einzelne Teile desselben erstrecken und steht es der k. k. Staatsbahndirektion frei die einlangenden Anbote ganz oder teilweise anzunehmen oder abzulehnen.

Die Offerenten bleiben mit ihren Anboten vom Tage des Offerteinreichungstermines gerechnet durch sechs (6) Wochen gebunden.

Die Eröffnung der eingelaufenen Offerte findet bei der unterfertigten k. k. Staatsbahndirektion Kopernikagasse Nr. 1 am 1 Juni l. J. um 10 Uhr vormittags statt und bleibt es den Offerenten unbenommen derselben beizuwohnen.

Offerte, welche nicht auf den vorgeschriebenen Offertformularien verfasst werden, unklare und zweideutige Ausdrücke, wie auch die etwaigen schriftlichen oder telegrapischen Nachträge, Erklärungen oder Zusätze zu denselben enthalten, oder nach dem vorstehend festgesetzten Einreichungstermine eingebracht werden, bleiben unberücksichtigt.

Stryj, im Mai 1917.

Die k. k. Staatsbahndirektion Stanislau, derzeit in Stryj.

Stanisławowska c. k. Dyrekcya kolei państw. obecnie w Stryju.

(1898)

Ogłoszenie dostawy.

W drodze ogólnego przetargu będzie rozdaną na drugie półrocze 1917 dostawa progów „twardych", potrzebnych dla szlaków leżących w obrębie c. k. Dyrekcyi kolei państwowych w Stanisławowie, a to typu 2 po 2·50 m. i progów dębowych typu 3 po 2·30 m. długich, jakoteż dębowego budulca mostowego i dębowych podkładów rozjazdowych.

Pomiędzy progami typu 2 można dostarczyć najwyżej 10 prc. typu 2 a).

Odmienne od przepisów szczegółowych warunków dostawy progów (nakład z r. 1910) muszą posiadać progi typu 2 — 16 cm., a typu 2 a) — 18 cm. szeroką powierzchnię górną.

Każdy z ubiegających się o dostawę, ma podać w zgłoszeniu ilość progów, którą zamierza dostarczyć, oraz rodzaj drzewa i typ.

Dostawa progów dębowych ma być całkowicie uskutecznioną w terminach, które są podane w dotyczących formularzach ofertowych.

Dalej rozpisuje się:

2. dostawę miękkiego i twardego materyału tartego, jak: desek, brusów i belek;
3. dostawę dębowego budulca mostowego, dębowych podkładów rozjazdowych (forma prostokątna) i dębowych podkładów rozjazdowych (forma trapezowa) we wszystkich zapotrzebowanych wymiarach, w miarę potrzeby, według zamówień;
4. dostawę chemikaliów i farb;
5. „ wyrobów drzewnych stylisk i mioteł;
6. „ towarów żelaznych, jak drutu, siatek, łańcuchów, gwoździ i t. d.;
7. „ wyrobów blacharskich;
8. „ odlewów żelaznych, jak: łożysk, klocków hamulcowych i t. d.;
9. „ wyrobów z żelaza kutego, części składowych do maszyn i wozów;
10. „ sprężyn ślimakowych.

Bliższe szczegóły co do ilości i gatunków poszczególnych materyałów grupy 3—10 zawarte są w formularzach ofertowych.

Dotyczące formularze ofert, jak również ogólne i szczegółowe warunki dostawy mogą być przejrzane i podjęte w podpisanej c. k. Dyrekcyi kolei państwowych, lub też mogą być przesłane na wskazane miejsce za uiszczeniem porta pocztowego.

Formularze dostawy na progi i drzewo budulcowe mogą być jednak wydane jedynie za złożeniem należytości w wysokości 2 koron, którą to należytość należy uiścić, lub przesłać do stanisławowskiej c. k. kasy dyrekcyjnej w Stryju.

Dotyczące, na wyż wymienionych formularzach, wygotowane oferty, za opatrzone stemplami po 2 korony od każdego arkusza, należy wnieść opieczętowane z napisem: „Oferta na dostawę rozmaitych materyałów na drugie półrocze 1917" najdalej do dnia 31 maja b. r. godzina 12 w południe do c. k. stanisławowskiej Dyrekcyi kolei państwowych obecnie w Stryju.

Ceny oferowane na progi typu 2, jakoteż za budulec mostowy, i podkłady rozjazdowe, mają być podane z przystawą i wszystkimi kosztami „franko wagon" do jednej lub więcej oznaczyć się mających stacyj c. k. kolei państwowych w Galicyi. W tych stacyach dostawcy otrzymają w miarę możności potrzebne składowiska. Jakościowy odbiór progów typu 2 odbędzie się w tej stacyi, w której zgłoszono dostawę, dostawca ma jednak obowiązek odebrane progi odesłać bezpłatnie (Regie) w terminie przepisanym na własną odpowiedzialność do stacyi przeznaczenia, gdzie się odbędzie odbiór ilościowy.

Ostateczny odbiór budulca mostowego i podkładów rozjazdowych, jakoteż materyału tartego odbędzie się w stacyach przeznaczenia, a dostawca jest obowiązany materyały te załadować i odesłać na własną odpowiedzialność ze stacyi odbioru do pojedynczych sekcyi konserwacyi bez opłaty przewozowego.

Odbiór prowizoryczny jest też dopuszczalny w stacyach dostawy. Oferenci mają podać, czy reflektują na zwolnienie ich personalu od służby wojskowej, lub na dostarczenie jeńców wojennych, przyczem się zauważa, że żądania w tym kierunku będą miarodajne przy rozdaniu dostawy.

Jako zabezpieczenie dotrzymania umowy o dostawę progów, budulca mostowego i podkładów rozjazdowych, oraz drzewa tartego mają oferenci przy wniesieniu ofert złożyć równocześnie wadyum w wysokości 5 procent wartości dostawy w gotówce, lub papierach wartościowych, podanych w artykule 6, punkt 5 ogólnych warunków dla dostawy materyałów w kasie c. k. stanisławowskiej Dyrekcyi kolei państwowych obecnie w Stryju.

Dostawa reszty rozpisanych materyałów nastąpi w miarę potrzeby na podstawie częściowych zamówień.

Oferty mogą obejmować całe zapotrzebowanie, lub też część tegoż, a c. k. Dyrekcyi kolei państwowych przysługuje prawo przyjęcia ofert w całości, lub tylko częściowo, albo też odrzucenie tych bez podania powodu.

Oferenci są związani deklaracyą ofertową przez sześć (6) tygodni, licząc od terminu wniesienia ofert.

Otwarcie wniesionych ofert, przy którem oferenci mogą być obecni, nastąpi dnia 1-go czerwca b. r., o godzinie 10-tej przed południem, w budynku przy ulicy Kopernika l. 1.

Oferty, wniesione po wyż oznaczonym terminie, a nie odpowiadające postanowieniom niniejszego ogłoszenia, lub zawierające niewyraźne, dwuznaczne i nie dla każdego zrozumiałe wyrażenia, jakoteż pisemne lub tetegraficzne dodatkowo oświadczenia albo zmiany zawierające, lub też oferty niewypełnione na przepisanych formularzach ofertowych, nie będą uwzględnione.

Stryj, w maju 1917.

Stanisławowska c. k. Dyrekcya kolei państw. obecnie w Stryju.

Z drukarni Wł. Łozińskiego we Lwowie, ul. Czarnieckiego l. 12.